

Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi (ÇSG)

Biyoçeşitlilik Yönetim Planı (BYP)

Kılavuzu

İçindekiler

1. Geçmiş	2
2. Hedef Kitle	3
3. Kapsam	4
Biyçeşitlilik – doğa'nın temeli – ciddi şekilde tehdit altında	4
Biyçeşitlilik ile çimento ve agrega endüstrisi arasındaki bağlantı	4
Döküman amacı	5
4. Bir BiyçeşitlilikYönetim Planı Geliştirme (BYP)	6
Neden bir BYP gereklidir?	6
BYP: Üç kilit, ilgili dökümandan biri	7
BYPları için kilit biyçeşitlilik yönetim prensipleri	8
5. Aşamalı Bir Süreç	9
Bir BYP geliştirilmesi için öngereksinim: Mevcut bilgi & aksiyon durumu	9
Aşama 1: Mevcut geçmiş verileri ve kapsamı araştırmak	11
Aşama 2: Saha incelemeleri	13
Aşama 3: Paydaş katılımını garanti etmek	15
Aşama 4a: Öncelikli türlere, habitatlara ve ekosistemlere karar vermek	17
Aşama 4b: Biyçeşitlilik hedeflerini ve ilgili aksiyonları tanımlamak	19
Azaltma Hiyerarşisini kullanma	21
Aşama 4c: İzlemek ve değerlendirmek	24
Aşama 5: BYP'nı yazma	26
Bir BYP neye benzemeli	26
Aşama 6: BYP'nı gözden geçirme, düzeltme and raporlama	29
6. Bilgi ve Kapasitenin İnşası	32
7. Yararlı Kaynaklar	33
8. Sözlük	39

Şekil 1	Her bir seviye için belirleyici aksiyonlara sahip biyoçeşitlilik yönetim girdilerinin üç seviyesi	18
Şekil 2	(i) öncelikli ekosistemlere, (ii) öncelikli türlere, (iii) süreçlere & akışa ve (iv) ekosistem hizmetlerine dayanarak hedeflerin nasıl gruplanabileceğinin örneği	19
Şekil 3a	Biyoçeşitlilik iddiası/hedefi, yönetim girdisi ve net kayıp olmamasına götüren biyoçeşitlilik seviyesi arasındaki bağlantıyı gösteren azaltma hiyerarşisi	22
Şekil 3b	Biyoçeşitlilik iddiası/hedefi, yönetim girdisi ve net pozitif etkiye götüren biyoçeşitlilik seviyesi arasındaki bağlantıyı gösteren azaltma hiyerarşisi	22
Şekil 4	Bir BYP için olası döküman yapısının örneği	27
Şekil 5	BYP akış diyagramı	33
Şekil 6	Biyoçeşitlilik hedefleri ve adımları için toplam kontrol matrisi	34
Tablo 1	(i) çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi (ÇSED), (ii) rehabilitasyon planı, (iii) BYP'nin amaç, sonuçlar ve veri gerekliliklerinin özeti	7
Tablo 2	Dört azaltma hiyerarşisi adımları ile ilişkili tipik yönetim gereksinimleri	21
Vaka çalışması 1	BYP planlaması ile uluslararası tanınmış Önemli Kuş ve Biyoçeşitlilik Alanları (ÖKBA)'nı koruma	12
Vaka çalışması 2	Biyoçeşitlilik öncelikleri ve aksiyonlarına karar vermek için saha incelemeleri	13
Vaka çalışması 3	Biyoçeşitlilik yönetimi ve paydaş katılımında en iyi uygulamalar	16
Vaka çalışması 4	Biyoçeşitlilik temel değerlendirmesinden bütünleştirilmiş bir BYP'na	18
Vaka çalışması 5	Biyoçeşitliliğin geliştirilmesi ve artırılması için denkleme tedbirleri	23
Vaka çalışması 6	Fauna çeşitliliğini ve bolluğunu artırma: Yönetim aksiyonlarının ve izlemenin uygulanması	25
Vaka çalışması 7	Trieste'deki San Giuseppe di Basovizza ocağında bitkisel çeşitlilik	25
Vaka çalışması 8	Fransa'daki Longué-Jumelles Ocağı için bir BYP yazılması	28
Vaka çalışması 9	Vahşi Hayat Habitat Konseyi ile uzun süreli bir ortaklık, kapsamlı bir BYP sağladı	31
Şablon 1	BYP'den doğan biyoçeşitlilik hedefleri ve ilgili aksiyonlar	37
Şablon 2	Örnek biyoçeşitlilik aksiyon planı	38

1 Geçmiş

2 Hedef Kitle

3 Kapsam

4 BYP Mantığı

5 Adımsal Bir Süreç

6 Bilginin İnşası

7 Yararlı Kaynaklar

8 Destekleyici Bilgi

Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (DSKİK)'nin Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi (ÇSG) 100'ün üzerinde ülkede faaliyetleri olan 24 öncü çimento üreticisini temsil etmektedir.

ÇSG uygulamayla ilgili araçlar geliştirerek ve dağıtarak, etkili paydaş katılımını kolaylaştırarak ve sürdürülebilir çözümler sunarak sürdürülebilirlik konularının paylaşımlı anlayışı için bir platform sağlamaktadır. Kilit hedeflerinden biri kolektif ve işbirlikçi şekilde çimento endüstrisi dahilinde sürdürülebilir iş uygulamasını irdelemektir. Kilit sürdürülebilirlik konularına odaklanmak üzere görev güçleri ve çalışma grupları kurulmuştur. Biyoçeşitlilik ve Arazi Yönetimi Görev Gücü 5 (GG 5) bu tür bir gruptur ve ÇSG Biyoçeşitlilik kilit performans göstergelerinin (KPGleri), 2012'de *Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu*'nun, *Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi (ÇSED) Kılavuzu*'nun oluşturulmasının arkasında itici güç olmuştur ve üye şirketler için bir biyoçeşitlilik görüntüleme aracı olan Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı (EBDA)'nın yol testine dahil olmuştur.

Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu bir ocak rehabilitasyon planının geliştirilmesi için çimento şirketlerine açık bir tavsiye grubu önermek için üretilmiştir. Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu gibi, bu döküman da biyoçeşitlilik yönetim planlarının (BYP, bazen biyoçeşitlilik aksiyon planları olarak da bilinmektedir.)

geliştirilmesi için tavsiyeler sunmak amacıyla tasarlanmıştır. Her iki kılavuz da ocağın tüm kullanım ömrü ile ilgilidir.

Şirketler, biyoçeşitlilik yönetimi için kurumsal stratejileri açısından farklılık gösterdiklerinden, bu rehber dökümanın diğer yönetim planları, çerçeveler veya strateji ile nasıl bağlantılı olması gerektiği hakkında özel bir tavsiyede bulunulmamaktadır. Yine de ÇSG'nin tavsiyesi, bu rehber dökümanın, şirketin daha kapsamlı çevresel yönetim stratejisi dahilinde bulunmasıdır. Bu dökümanın amacı çimento şirketlerine bir metodoloji önerilmesi ve şirketlerin özel çözümler geliştirmek için kullanabilecekleri birçok bilgi kaynağını kapsamlarına almaları ile biyoçeşitliliği nasıl daha iyi yönetecekleri konusunda rehberlik etmektir. Bu kılavuzun geliştirilmesinde GG5, Uluslararası Doğa Koruma Birliği (UDKB), Doğal Hayatı Koruma Vakfı (DHKV), Uluslararası Finans Kurumu (UfK), Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası (AyyKB) ve Avrupa Agrega Birliği (AAB) dahil bir dizi paydaş ile görüşmüştür.

1 Geçmiş

2 Hedef Kitle

3 Kapsam

4 BYP Mantığı

5 Adımsal Bir Süreç

6 Bilginin İnşası

7 Yararlı Kaynaklar

8 Destekleyici Bilgi

Biyçeşitliliğin ve doğal sermayenin diğer güçlerinin korunması, büyük ölçekte işbirliği çözümleri gerektiren küresel bir konudur.

Fakat, yerel ölçekte bir aksiyon aynı derecede önemlidir. Bu döküman öncelikle ocaklara uygulanmaktadır, fakat ilkeleri herhangi bir madencilik sahasına uygulanabilir. Bu döküman için öncelikli hedef kitle **çevre sorumluları** ve **işletme müdürleridir** çünkü doğal kaynakların temel anlayışı burada öne çıkan kılavuzu yorumlamak ve kılavuza dayalı hareket etmek için iyi bir temel sağlamaktır. İkincil hedef kitle, ocak faaliyetleri konusunda karar verilmesinden sorumlu olan ve rolü biyçeşitliliğin madencilik ve rehabilitasyon planlamasına yeterince dahil edildiğini garanti etmek olan ocak müdürleridir. Bu kılavuz tek başına bir bilgi kaynağı gibi etki etmeyi amaçlamamaktadır, fakat bunun yerine bir sahanın daha özel yönetim öncelikleri konusunda nitelikli

biyçeşitlilik uzmanları ile gerekli istişareye başlamayı ve istişareyi tamamlamayı amaçlamaktadır. Bu döküman, ÇŞG üye şirketleri için geliştirilmiş olduğu halde, diğer endüstri katılımcılarının burada sunulan bilgileri faydalı bulacakları, böylece diğer endüstrilerdeki biyçeşitlilik yönetim standartlarında daha geniş bir gelişime katkıda bulunacakları da umulmaktadır.

Bu döküman için üçüncü potansiyel hedef kitle sivil toplum kuruluşları (STKlar) ve biyçeşitlilik yönetim süreçlerine dayanak oluşturmak için bir çerçeve sağlamak üzere çimento şirketleri ile birlikte çalışan akademik temsilcilerdir. Fakat, döküman, bu kitle için özellikle geliştirilmiş değildir.

1 Geçmiş

2 Hedef Kitle

3 Kapsam

4 BYP Mantığı

5 Adımsal Bir Süreç

6 Bilginin İnşası

7 Yararlı Kaynaklar

8 Destekleyici Bilgi

Biyçeşitlilik – doğanın temeli – ciddi şekilde tehdit altında

Biyçeşitlilik (yani ekosistem, tür ve genlerin çeşitliliği), temiz su, böcekler tarafından ürünlerin döllenmesi ve erozyon kontrolü gibi hepimizin fayda sağladığı ekosistem hizmetlerini sağlamak için doğanın kabiliyetini artırmaktadır. Bu gibi hizmetlerden fayda sağlayan sektörler ormancılığı, balıkçılığı, çiftçiliği, turizmi ve sağlık endüstrisini kapsamaktadır. Ormanlar ve karbon depolama tarafından sağlanan iklim düzenlemesi ve doğal sel savunmaları gibi daha az hemen görülebilir pek çok ekosistem hizmeti de bulunmaktadır. Diğer çok önemli fakat çoğunlukla daha az olan somut faydalar dini, sosyal, manevi ve yerel değerler ile ilişkili kültürel ekosistem hizmetlerini içermektedir. Fakat biyçeşitlilik endişe verici oranda kaybolmaktadır. Bu kapsama dahil etmek üzere biyçeşitlilikten daha geniş ve yardımcı olan bir kavram, doğal sermayedir. Doğal sermayenin işler tanımını işletmeler ve ekonomi ve insanlar ve toplum için doğanın değeridir.

Biyçeşitlilik ve çimento ve agrega endüstrisi arasındaki bağlantı

Arazi ve doğal kaynakları tahsis ederken biyçeşitlilik, ekosistem hizmetleri ve geçim kaynakları arasındaki yakın ilişkiye dikkat etmek önemlidir. Sağlıklı ekosistemler besin, malzeme (örneğin ahşap, mahsüller, iplik, meyveler ve sebzeler) ve temiz su sağlayarak ve atık maddeleri ayırarak da insan refahını sağlamaktadır. Buna ek olarak, çoğu bitki ve başka organizma tıbbi araştırmada faydalıdır veya ilaç olarak kullanılan

maddeler içermektedir. Böylece çevresel zararın azaltılması tüm endüstrilerin sürdürülebilir faaliyetleri için temel bir gerekliliktir. Rehabilitasyon ve azaltma ile yeni habitatların yaratılması çimento sektöründeki işletmeciler için yaygın bir uygulama olmasına rağmen, biyçeşitlilik yönetim planlarının uygulanması sadece bu alandaki öncü şirketler tarafından geniş ölçüde benimsenmiş bulunmaktadır. Pek çok şirket şimdilerde sorumlu ve proaktif risk yönetiminin parçası olarak biyçeşitliliği yönetmenin önemli olduğunu farkına varıyor ve bu şirketler şimdi bunun nasıl etkili şekilde yapılabileceği konusunda kılavuz arıyorlar. Biyçeşitliliğin yönetilmesi maliyet tasarrufları ile de sonuçlanabilmektedir çünkü doğa, insan yapımı altyapıdan (örneğin bir arıtma

Faaliyetlerinizden ya da tedarik zincirlerinizden herhangi biri

- Nehirler, ormanlar, sulak araziler, çayırlar ve kıyı alanlar dahil doğal kaynak yönetimi çevresindeki daha sıkı kamu politikaları ve yönetmelik
- Temiz su miktarında düşüşler ve kalite düşüklükleri
- Enerji tedarikinde belirsizlik
- Seller, fırtınalar veya kuraklık
- Biyçeşitlilik kaybını irdelemek üzere STKlardan gelen baskı
- Ekolojik ayak iziniz için müşterilerden veya yatırımcılardan gelen talepler

ile karşılaşılıyor mu?

tesisinin yerine bir sulak arazide suyun tahliyesi ve arınması) ziyade genel olarak daha ekonomik ve verimli hizmetler sağlayabilir. Gezmek veya eğlenmek amacıyla, örneğin kuş gözlem veya sulak arazide yüzme ve balık tutma, insanlar tarafından yeterince ödeme yapılması ile bir sahadaki biyoçeşitliliğin değerlendirildiği durumlarda potansiyel yeni gelir akışları da bulunmaktadır. Ekolojik ayak izlerini asgariye indirerek ve faaliyet alanlarında toplumların ve çevrelerin refahını sağlayarak sorumlu işletme davranışı gösteren şirketler otomatik olarak bir rekabet üstünlüğüne sahip olmaktadır: örneğin büyük bir olasılıkla operasyonel risklerden kaçınmak, yatırımcıları çekmek, kamu ve tüketici desteği kazanmak ve yüksek değerli çalışanları elinde bulundurmaktır. Bu şirketler izin alma süreçlerinde büyük bir olasılıkla kaynaklara erişim de kazanmaktadır. Çimento ve agrega endüstrileri hem biyoçeşitliliğe bağlıdırlar hem de biyoçeşitlilik ve ekosistem hizmetleri üzerinde etkili olmaktadır. İstihraç doğrudan negatif etkiye sahiptir (bunun asgariye indirilebilmesine rağmen), rehabilitasyon süresince, eğer uygun şekilde yapılırsa, biyoçeşitlilik üzerinde nötr veya pozitif bir etkiye sahip olabilir. Bu etki dikkate alındığında yerel durumun anlaşılması önemlidir-örneğin çoğu şirket korunan alanlar dahilinde faaliyet göstermektedirler.

Sektör, özellikle ekosistem hizmetlerinin karşılanması ile biyoçeşitliliğe daha dolaylı bir şekilde de bağlıdır. Örneğin, sektör rehabilitasyon için ağaç ve bitki türleri kadar temiz suya, biyokütle yakıtı, sulak araziler ile su filtrasyonu hizmetlerine de dayanmaktadır.

Neden bu kılavuz?

Biyoçeşitlilik yönetimini irdelemek üzere çimento şirketleri için mecburiyet açıktır ve gelişmektedir. Fakat, sektör olarak bu konunun irdelenmesindeki zorluklardan birisi kurumsal ve saha seviyesinde planlamalarına

biyoçeşitliliğin entegre edilmesinde şirketlerin farklı aşamalarda bulunmalarıdır. Bu nedenle, bu dökümanın amacı uygun şekilde odaklanmış bir yönetim planının geliştirilmesi sayesinde şirketlerin biyoçeşitliliği saha seviyesinde yönetimlerine tedrici olarak uygulayabilmeleri için kilit konuların sunulması, faaliyetler ve sağlıklı ekosistemler arasındaki bağlantının açıklanması, bazı yönetim yaklaşımlarının ana hatlarının belirlenmesi ve sonra da referans dökümanlar, veriler, araçlar ve kılavuz ile bağlantı kurulması yoluyla tüm şirketlere uygulanabilir rehberlik sağlamaktır. Bu döküman, bu amacı irdeleyerek ve açık şekilde belirtilen biyoçeşitlilik hedeflerinin ölçülmesini ve izlenmesini teşvik ederek etkileri asgariye indirmek ve, mümkün olduğunda, biyoçeşitliliği artırmak için ÇSG üye şirketlerinin hedefini desteklemeyi amaçlamaktadır. Bu dökümanın kullanımının geliştirilmesinde ve teşvik edilmesinde ÇSG, biyoçeşitliliğe bağlılık yönünden daha ileriye ulaşmak amacıyla benzer faaliyetlerle meşgul olan şirketlere, ve gerçekte diğer sektörlerde, kılavuzluk ederek arazi yönetimi için yüksek bir standard koymayı hedeflemektedir.

Bu döküman mevcut bilgiyi ve kaynakları güçlendirmekte ve içeriğe dayalı oluşturulan örnekleri ve açıklamaları kullanmaktadır. Bölümlerde kullanılan terimleri açıklamak amacıyla dökümanın sonuna doğru bir sözlük sunulmaktadır. Bu döküman boyunca, okuyucunun kılavuzu kendi yönetim senaryosuna veya sorgusuna doğrudan uygulamasına yardımcı olmak üzere, sorular ortaya çıkmaktadır. İlgili olduğu durumlarda, karar ağaçları, kontrol listeleri, vaka çalışmaları ve şablonlar sunulmaktadır.

1 Geçmiş

2 Hedef Kitle

3 Kapsam

4 **BYP Mantığı**

5 Adımsal Bir Süreç

6 Bilginin İnşası

7 Yararlı Kaynaklar

8 Destekleyici Bilgi

Neden bir BYP gereklidir?

Bir BYP faaliyet ve kapatma sonrası aşamalar süresince biyoçeşitlilik değerlerini muhafaza etmek ve geliştirmek ve istihraç başlamadan önce riskleri ve fırsatları belirlemek için saha yönetim ekibi tarafından geliştirilen ve kullanılan uygulanabilir sahaya özel bir dökümandır. Bir BYP geliştirilmesi için süreç biyoçeşitliliğin ilgili bakış açılarını tespit etmeye, değerlendirmeye ve korumaya odaklanmalıdır ve:

- Türlerin, habitatların ve ekosistemlerin çeşitliliğini ve ekolojik fonksiyonların bütünlüğünü muhafaza etme amacıyla biyoçeşitlilik kaybından **kaçınmak veya azaltmak**
- İnsanın dünya çapında genişleyen ekonomik faaliyetlerinden kaynaklanan önemli küresel, bölgesel ve yerel biyoçeşitlilik kayıplarının iyileştirilmesine yönelik **katkıda bulunmak**
- Biyoçeşitlilik yönetiminden doğan iş fırsatlarını **paraya çevirmek**. Örnekler:
 - (i) **operasyonel** (ör: daha az suya ihtiyaç duyulursa artan verimlilik ya da şirket faaliyetlerinin yerel çevredeki daha düşük etkileri, böylece daha az paydaş kaygısı);
 - (ii) **mevzuata ilişkin veya yasal** (ör: yeni yönetmelikleri karşılayan ürünleri yaymak ve geliştirmek için ruhsat verilmesi);
 - (iii) **isim ile ilgili** (ör: daha gelişmiş veya farklılaşmış marka);

- (iv) **pazar veya ürüne dayalı fırsatlar** (ör: yeni ürünler veya hizmetler, sertifikalı ürünler için pazarlar veya ekosistem hizmetleri için pazarlar) veya
- (v) **mali** (ör: sosyal olarak sorumlu fonların dikkatini çekme, gelişmiş kredi kalitesi ve daha olumlu kredi koşulları).

olabilirler.

(Daha fazla bilgi için Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi 2.0'a bakınız).

- Azaltma hiyerarşisine **riayet etmek**
- Bir çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi (ÇSED) ile belirlenmiş biyoçeşitlilik risklerini **irdelemek** (bakınız bölüm 4.2)
- Mevzuata ilişkin gerekliliklere **cevap vermek**: BYPları ile ilişkili olan yönetmelik ve mevzuatlar istilacı türler, korunan türler, korunan habitatlar, doğa koruma, vahşi hayatın iyileştirilmesi, atık yönetimi, kirliliğin önlenmesi ve su yönetimi ile bağlantılıdır. Bunlar coğrafi olarak değişkenlik göstermektedirler ve bir BYP'na dahil edilmesinden önce bütün yönleri ile gözden geçirilmelidir. BYPlarının bu gibi yerel ve ulusal yönetmeliklere daima uymaları gerekmesine rağmen şirketler, yalnızca temel gerekliliklere uymalarından ziyade küresel en iyi uygulama için gayret etmek amacıyla biyoçeşitlilik yönetim faaliyetlerinde daha ileriye ulaşmak üzere fazlasıyla teşvik edilmektedirler.

BYP: Üç kilit, ilgili dökümandan biri

Genel anlamda, bir çevresel ve sosyal etki değerlendirmesi (ÇSED) bir sahadaki faaliyetler için önemli bir öncüdür. Çoğu ülke için, ÇSED bir sahadaki tüm yeni gelişmeler ve büyük operasyonel değişiklikler için yasal bir gerekliliktir. Bir ÇSED için kilit amaç, sonuçlar ve gereklilikler aşağıda **Tablo 1**'de özetlenmektedir. Bir ÇSED'nin geliştirilmesi hakkında daha fazla bilgi ÇSG ÇSED Kılavuzu'nda mevcuttur. UDKB'nin Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi (EBYS)'nin 5. Bölümüne bakınız. Bir BYP (bazen biyoçeşitlilik aksiyon planı- BAP olarak atfedilmektedir) ile bir rehabilitasyon planı tamamlayıcıdır ve birbirleri ile birleştirilmelidirler çünkü aynı biyoçeşitlilik bileşenleri özel odaklanma gerektireceklerdir. Bir rehabilitasyon planı veya bir BYP için gereklilik sahanın hassasiyetine; diğer bir deyişle EBYS'nin 4. Bölümünde tanımlandığı gibi "Biyoçeşitlilik Önem Kategorisi"ne bağlıdır. Bazı sahalarda standard bir rehabilitasyon planı gerektirecektir fakat biyoçeşitlilik açısından daha zengin sahalarda, bu dökümanın 5. Bölümünün 4a Aşaması altında daha fazla açıklandığı gibi kapsamlı bir BYP'na ihtiyaç duyacaktır.

Bu dökümanların üçü de sahanın çevre yönetim sisteminin (ÇYS) parçasını oluşturmaktadır. ÇYS kurumsal yapıyı, planlama faaliyetlerini, sorumlulukları, uygulamaları, prosedürleri, süreçleri ve çevresel politikayı geliştirme, uygulama, başarma, gözden geçirme ve muhafaza etme için kaynakları irdeleyen toplam yönetim sistemidir. BYP süreci boyunca belirlenmiş biyoçeşitlilik hedefleri, aksiyonları ve izlemesinin yanısıra biyoçeşitlilik riskleri ve etkileri sahanın ÇYS'nde göze çarpan bir özellik olmalıdır. İdeal olarak bir sahanın ÇYS, ISO 14001 sertifikalı da olmalıdır.

BYPları için kilit biyoçeşitlilik yönetim prensipleri

Rehabilitasyon planlarının aksine, başlıca hedeflerin gelecekte biyoçeşitlilik değerleri ile ilgisi olmayabilecek arazi kullanımları için sahayı güvenli ve stabil bırakmak olduğu durumlarda, BYPları tanım gereği tamamlayıcı hususlar (yani, biyoçeşitliliğin korunmasını tehlikeye sokmayanlar) olan diğer arazi kullanım şekilleri ile birlikte biyoçeşitlilik odaklı hedeflere öncelik vermektedirler. Belirlenmiş biyoçeşitlilik hedeflerinin ve sonuçlarının idrakini sağlamak için aşağıdaki kilit prensiplere bağlı kalınmalıdır:

- Hedefler 'AKILLICA' olmalıdır yani özel, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve zamana bağlı
- BYP'nın biyoçeşitliliğin azaltılması ve iyileştirme tedbirleri, tanımlanmış amaçlara ve ölçülebilir hedeflere dayanmalıdır.
- Biyoçeşitlilik hedefleri buldukları yerdeki ulusal ve yerel BYPları ile ilgili olmalıdır.
- Biyoçeşitlilik hedeflerinin her birine ulaşmak için gereken temel aksiyonlar tanımlanmalıdır.
- Bu aksiyonların sonucu BYP'na adapte edilmiş bir izleme programı yaratılarak izlenmelidir; yönetim aksiyonları izleme sonuçlarına dayanarak uyarlanmalıdır.
- Biyoçeşitlilik yönetiminin uzun dönem sürdürülebilirliği uygun ortaklıklar, paydaşların kaynak sağlamaları ve katılımları ile sağlanmalıdır.
- BYP sahanın rehabilitasyon planı, çevre yönetim sistemi (uygulanabildiği durumda) ve madencilik planı ile aynı doğrultuda olmalıdır.
- BYPlarının geliştirilmesi ve uygulanması çeşitli sosyal fırsatlarla da sonuçlanabilmekte ve biyoçeşitliliğe dayalı mikro girişim gelişimi gibi sürdürülebilir sosyoekonomik faaliyetleri de destekleyebilmektedir.

Tablo 1 (i) ÇSED, (ii) rehabilitasyon planı, (iii) BYP'nin amaç, sonuçlar ve veri gereksinimlerinin özeti: (UDKB EBYS 5. Bölüm ve 6. Bölümden alınmıştır.)

	ÇSED	Rehabilitasyon planı	BYP
Amaç	<ul style="list-style-type: none"> Birbiriyle alakalı sosyoekonomik, kültürel ve insan sağlığı etkilerini dikkate alarak önerilmiş bir projenin veya gelişimin muhtemel çevresel etkilerini değerlendirmek için bir süreç sağlamak. Sıkı bilimsel analiz ve paydaş katılımı ile gerçekleştirilir. 	<ul style="list-style-type: none"> Bir sahanın etkilenmiş bölümünün rehabilitasyonu için mevzuatı, biyoçeşitliliğin korunmasını ve toplum gereksinimlerini karşılamak üzere gerekli aksiyonları belirtmek. 	<ul style="list-style-type: none"> Madencilik faaliyetlerinin tamamlanması sırasında ve sonrasında doğay/biyoçeşitlilik değerini ve ekosistem hizmetlerini korumak/artırmak için sürekli gereken aksiyonları belirlemek. Belirtilmiş aksiyonların sonucunu izlemek.
Ana sonuçlar (örnekler)	<ul style="list-style-type: none"> Projenin farklı fazları boyunca biyoçeşitlilik üzerindeki etkileri tahmin ediniz. Temel biyoçeşitlilik bilgisini harmanlayınız ve böyle bir bilginin eksik olması durumunda hedeflenmiş biyoçeşitlilik envanterlerini yönetiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> Rehabilitasyon ve gerekirse biyoçeşitlilik hedeflerini koyunuz (bakınız BYP karar ağacı). Düzenleyici gereksinimlerin karşılandığını garanti ediniz. Paydaş istişaresine dayanan uygun ve arzu edilen kapatma sonrası arazi kullanımını ve yönetimini oluşturunuz. 	<ul style="list-style-type: none"> Biyoçeşitlilik değerlerini korumak ve geliştirmek için hedefleri ve ilgili aksiyonları oluşturunuz. Önemli küresel, bölgesel ve yerel biyoçeşitlilik kayıplarının düzeltilmesine doğru bir katkı olarak biyoçeşitlilik ve ekosistem hizmetlerini artırmak için fırsatları en üst seviyeye çıkarınız.
Minimum veri gereksinimleri	<ul style="list-style-type: none"> Sahanın ve hemen çevresinin ekosistemlerinin ve habitatlarının haritası Daha üst bitkiler ve omurgalılar için tür listesi Sahanın türler tarafından mevsimsel kullanımı hakkında bilgi 	<ul style="list-style-type: none"> Sahada biyoçeşitlilik hassasiyetine bağlı olunuz; yani hassas bir saha biyoçeşitlilik yönetim aksiyonları tarafından hedeflenecek tüm ekosistemler ve/veya türler hakkında detaylı bir kantitatif ve kalitatif bilgi gerektirecektir. Daha düşük biyoçeşitlilik değerine sahip sahalar için bir BYP gerekli olmayabilir (bakınız BYP karar ağacı). 	
Uygulanabilir saha ömrü fazı	<ul style="list-style-type: none"> Planlama & geliştirme fazı (sürece aylar veya yıllar olabilmektedir) 	<ul style="list-style-type: none"> Operasyonel/ istihraç fazı Saha kapatma fazı 	<ul style="list-style-type: none"> Operasyonel/ istihraç fazı Saha kapatma fazı

- 1 Geçmiş
- 2 Hedef Kitle
- 3 Kapsam
- 4 BYP Mantığı
- 5 Adımsal Bir Süreç
- 6 Bilginin İnşası
- 7 Yararlı Kaynaklar
- 8 Destekleyici Bilgi

Bir BYP'nin geliştirilmesi aşamalar halinde gerçekleşmektedir ve minimum madencilik sahasından sorumlu bir kişi ile bir ekolojistten (kurum içi veya danışman) oluşan bir ekip ile müzakereyi gerektirmektedir.

Bir BYP'nin geliştirilmesinde, uygun hedeflerin ve aksiyonların tanımlanmasına yardımcı olmak üzere uzman ortaklarla çalışılması tavsiye edilmektedir.

BYP'nin geliştirilmesindeki aşamalar aşağıda özetlenmektedir ve takip eden bölümlerde detaylandırılmaktadır.

Aşama 1 Mevcut geçmiş verileri & genel durumu araştırmak

Aşama 2 Saha incelemeleri (habitat tipleri, hedef türler)
Bir biyoçeşitlilik temeli oluşturmak

Aşama 3 Paydaş katılımını garanti etmek

Aşama 4
a. Saha incelemelerine ve paydaş istişaresine dayanarak öncelikli türlere ve habitatlara, ekosistemlere karar vermek
b. Biyoçeşitlilik hedeflerini ve ilgili aksiyonları tanımlamak
c. İlerlemeyi ve yönetim etkinliğini değerlendirmek için izleme programları oluşturmak

Aşama 5 Saha için yönetim tarafından onaylanmış bir BYP dökümanı üretmek

Aşama 6 Gözden geçirmek, aksiyonları uyarlamak, tebliğ etmek ve raporlamak

Bir BYP geliştirme için öngereklilikler: Mevcut bilgi & aksiyon için vaka

Safha	Soru/ değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Ön hazırlıklar	1. Biyoçeşitlilik yönetiminin temel ilkelerine aşına mısınız?	<ul style="list-style-type: none"> Planlanmış aksiyonların ilkelerle çapraz kontrolünü yapınız (bakınız sayfa 7). UDKB kilit tavsiyelerine başvurunuz. 	<ul style="list-style-type: none"> BYPLarı için kilit biyoçeşitlilik yönetim prensipleri (aşağıya bakınız) <i>Bir ekosistem yaklaşımı için BÇS ilkeleri</i> <i>Holcim-UDKB Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, s 4-6</i> <i>Heidelberg Çimento'nun istihraç sahasında biyoçeşitliliğin artırılması</i> <i>Biyoçeşitliliğin korunması için Cemex yaklaşımı</i> 	☐
Aksiyon için işletme durumu	2. Sahalarınızda biyoçeşitlilik neden korunmalı?	<ul style="list-style-type: none"> Potansiyel iş risklerini ve fırsatlarını anlayınız. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Madencilik ve Biyoçeşitlilik için UMMK İyi Uygulama Kılavuzu, Tablo 5.2, s 10-11</i> <i>Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi (DSKİK, DKE&Meridyen Enstitüsü)</i> <i>Doğa ile çalışma: Lafarge Sahaları için Biyoçeşitlilik Rehberi</i> <i>Holcim-UDKB Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, s 11</i> 	☐
Sürece başlama	3. Sektörünüzde biyoçeşitlilik yönetimi ile ne kadar aşinasınız?	<ul style="list-style-type: none"> Diğer şirketler tarafından yayınlanan literatürü gözden geçiriniz. Birkaç biyoçeşitlilik ve ekosistem eğitimi alınız. Sahadaki yönetim senaryoları hakkında bilgi edinmek için saha ziyaretleri yapınız. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Holcim, Lafarge, HeidelbergÇimento</i> <i>DSKİK Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler Eğitimi, BEE, Bölüm 1, Genel Durum</i> Biyoçeşitlilik konusunda şirket aksiyonunu gösteren vaka çalışmalarının gözden geçirilmesi 	☐
Yasal gereklilikler & düzenleme	4. Biyoçeşitlilik üzerinde etkilerin yönetimi ile ilgili yasal ve düzenleyici sorumluluklarınız nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> Ulusal/ bölgesel ve kurumsal biyoçeşitlilik politikalarına ve çevresel yönetmeliklere başvurunuz. 	<ul style="list-style-type: none"> Vahşi hayatın korunması için ulusal yönetmelik (uygulanabilir olduğunda) BÇS Aichi Biyoçeşitlilik Hedefleri Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejisi ve Aksiyon Planları ör. Birleşik Krallık için resmi mevzuat özeti 	☐

Bu dökümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcsdcement.org/BMP-reference den ulaşılabilir.

Aşama 1

Mevcut geçmiş verileri ve genel durumu araştırmak

Aşama 1 yukarıda bahsedilen biyoçeşitlilik yönetimi konusunda bilgi aranması ile bağlantı kurmaktadır ve bilgi aranmasına dayanmaktadır. Bu aşama sahaya ilgili mevcut geçmiş verilerin var olup olmadıklarını- örneğin ÇSED için veri toplama prosesinden belki- belirlemek için bir araştırmayı içermelidir. Bu bir masaüstü araştırması olabilir veya yerle ilgili bilgileri derlemek için bir **danışmanın katılımını gerektirebilir**. Aşağıdaki kutu, ilgili detayların elde edilebileceği yerlerin bazı örneklerini sunmaktadır.

Sahanın tam bir biyoçeşitlilik değerlendirmesini yapmak için ek bilgiler gerektiği halde Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı (EBDA) sahanın biyoçeşitlilik hassasiyetinin ilk analizini seçmek veya yapmak için yararlı bir temel sağlayabilir. Kapsamlı ve fonksiyonel

bir BYP geliştirmek için gerekli verileri toplamak zaman alabilir. Bunu yapmak ve verileri de değerlendirmek ve kullanmak için zamanın ve kaynakların uygun dağıtımı bilimle desteklenmiş bir BYP ile sonuçlanacaktır ve gerçek, ölçülebilir sonuçlara götürecektir.

Buna ek olarak, sahanın tabiat durumunu anlamak olağanüstü önemlidir. Örneğin biyoçeşitlilik açısından zengin olan tabiat boyunca habitatların mozaığında, veya karmaşık birleşiminde, bir bağlantı sağlayabilir veya bölgede çeşitli türler için önemli bir yavrulama veya besleme yeri sağlayabilir. Bu nedenle, komşu veya yakın bölge, daha geniş tabiat ile ilgili veya ülke seviyesinde/ulusal seviyede biyoçeşitlilik yönetim kaynakları aramak daima önemlidir. BYP bu gibi planların veya stratejilerin hedefleri ile aynı doğrultuda olmalıdır.

İlgili detayların elde edilebileceği yerlerin örnekleri

- Madencilik sahasının hava fotoğrafları (mümkün olduğunca güncel)
- Madencilik sahasının ve çevre alanının topoğrafik haritası (güncel)
- Arazi kullanımı tarifi
- Madencilik sahasının bugünün kapsamını gösteren etüd verileri/haritaları, ör. güncel pano sınırı, dik eğimler, durdurma seviyelerinin derinlikleri vs.
- Madencilik sahasının gelecekte nasıl gelişeceğini gösteren etüd verileri/haritaları, ör. ocağın genişlemesi, gelecekteki pano, durdurma seviyelerinin derinlikleri vs.
- Jeolojik ve hidrojeolojik veriler – ör. Ana kayacın tipi ve ilişkili toprak sınıflandırması (kireç/ marntaşı, vs.) ve madencilik sahası içerisinde ilgili yerler
- Biyolojik veriler – madencilik sahasının içindeki ve dışındaki türler, habitatlar, ekosistemler, vs. hakkında tüm bilgiler; haritalar, tür envanterleri, vs.
- Habitat oluşturma adımları ve hedef habitatlar vs. dahil restorasyon planları
- Biyoçeşitlilik projeleri, bilimsel raporlar, tarihi araştırmalar ve veriler ve biyoçeşitlilik alanındaki güncel projeler hakkında bilgiler
- Madencilik sahasını veya komşu alanları kapsayan diğer mevcut bölgesel veya ulusal BYPlar
- Madencilik sahası hakkında geçmiş bilgiler, ör. özel yerel tarih veya eski adetler
- Yasaya uygunluk gereklilikleri
- Yerel, bölgesel veya ulusal biyoçeşitlilik yönetim stratejileri veya planları, yani habitat koridorları (yeşil altyapı) veya özel bir türün veya ekosistemin korunmasına özel ve/veya mevcut yaklaşımlar geliştirmek için tabiat seviyesi planlar, ör. ulusal biyoçeşitlilik stratejileri ve aksiyon planları (UBSAPlar)

Vaka çalışması 1 BYP planlaması ile uluslararası çapta tanınan Önemli Kuş & Biyoçeşitlilik Alanlarını koruma

Uluslararası KuşHayatı ile küresel ortaklığı sayesinde Malezya Doğa Topluluğu (KuşHayatı'nın Malezya'daki ortağı) ile bir işbirliği kurulması Bukit Tambun Ocağı için bir biyoçeşitlilik aksiyon planının (BAP) geliştirilmesine vesile olmuştur. KuşHayatı'nın ortağı, madencilik sahasının içinde ve dışında kuşlar ve diğer seçilmiş biyoçeşitlilik konusunda bilgi topladı. Ortaklık, kuş türleri için öncelik oluşturma bilgisi vermek için alışılmışın dışında bir yöntem geliştirdi.

Değerlendirilen bütün sahalara bir puan verildi. Bu puanlar, yerinde biyoçeşitlilik kazanımlarını başarmaya olası sınırlamalar getirilerek, biyoçeşitlilik üzerinde toplam pozitif etkiye sahip olmak için bir sonraki fazda odaklanmak üzere ortaklık için en uygun sahaya karar vermek amacıyla kullanıldılar. En önemli saha, Uluslararası KuşHayatı tarafından bir Önemli Kuş &

Fotoğraf: David Bakewell, Malezya Doğa Topluluğu

Biyoçeşitlilik Alanı (ÖKBA) ve tüm dünyada ÖKBAların bir ağının parçası olarak seçilmiş bir saha olan Teluk Air Tawar Kuala Muda sahili olarak belirlendi. BAP ile atılacak sonraki adımlar, ÖKBA'nın genel profilini yükseltmek, yasal korunmasını kuvvetlendirmek ve uzun dönem sürdürülebilirliğini artıran şekillerde biyoçeşitlilik değerlerini vitrine çıkarmak için yollar keşfetmektir.

Aşama 2

Saha incelemeleri

Özel bir sahanın veya bölgenin toplam hassasiyetini, önemini veya hasar görebilirliğini belirleyen değişkenler oldukça çeşitlilik göstermektedir ve bu yüzden farklı yönetim yaklaşımları gerekmektedir. Bu rehber döküman yüksek, orta veya düşük biyoçeşitlilik hassasiyetini tanımlamakla ilgilenmemektedir, fakat onun yerine okuyucunun buna karar vermesine imkan tanıyacak bir dizi kaynağa işaret etmektedir.

İşletmelerin biyoçeşitliliği ve faaliyetleri için uygulamaları anlamalarına yardım etmek üzere geliştirilmiş bulunan

artan sayıda aracın bulunduğuna dikkat ediniz. Bu araçların çoğu DSKİK'nin *Eco4Biz* dökümanında açıklanmaktadır.

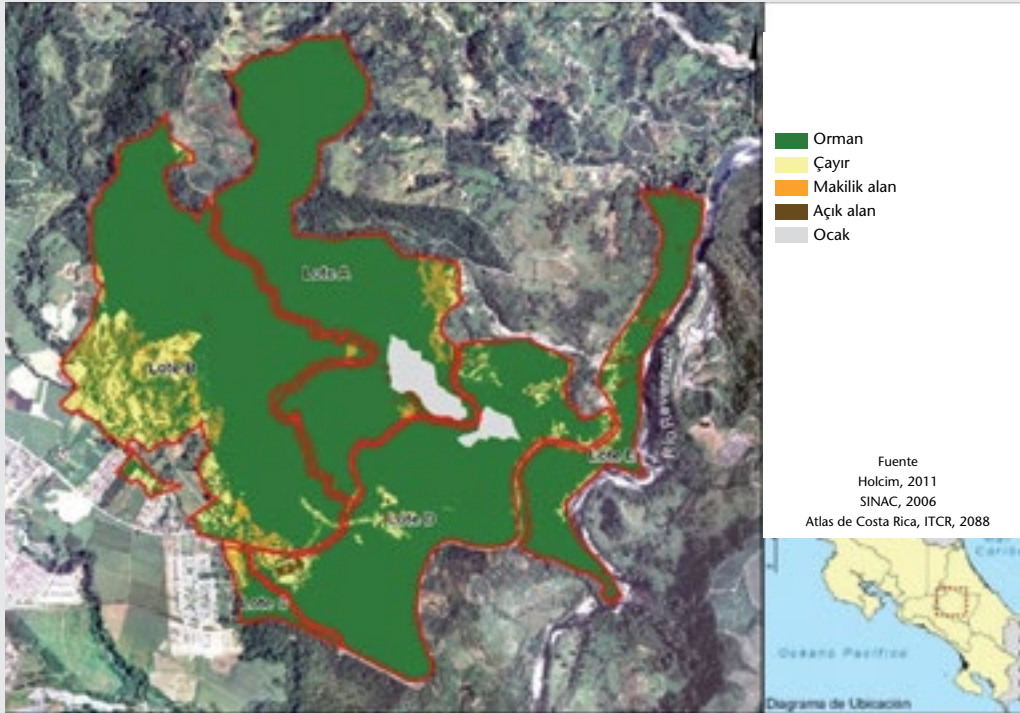
Aktif bir ocakta verileri kaydederken, bu temel verilerin biyoçeşitlilik yönetim faaliyetleri öncesinin ve sonrasının tam kıyaslamalı bir değerlendirmesine izin vermeyeceğine dikkat ediniz. Fakat, bazı durumlarda ocakçılık öncesi saha için benzer ekolojik özellikleri ön plana çıkartabilecek çevre alanlardan verileri kullanılarak bir değerlendirme yapılabilir.

Vaka çalışması 2 Biyoçeşitlilik önceliklerini ve aksiyonlarını belirlemek için saha incelemeleri

Kostarika'da biyoçeşitliliğin önemi ve etkilerini ortaya koymak üzere çimento ocaklarında iki çalışma (kurak ve yağmurlu mevsim) yürütmek amacıyla bir çimento şirketi ile yerel biyoçeşitlilik araştırma kuruluşu Ulusal Biyoçeşitlilik Enstitüsü- UBE- arasında bir ortaklık kuruldu. Her inceleme, her taksonomik grup için farklı metodolojileri kullanarak kilit flora ve fauna hakkında

bilgi toplamak üzere üç günlük arazi çalışmalarından oluştu. Çalışma farklı ekosistemlerin ve habitatların kalitesinin değerlendirilmesini de kapsamaktaydı.

Bu bilgi ile, şirket ve araştırma kuruluşu diğer paydaşlar ile birlikte BAPlarının amaç ve hedefini belirlemek için çalıştılar.

UBE tarafından belirlenen Azul ocağındaki arazi kullanımı

Safha	Soru/ değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Saha önemi	<p>1. Sahanızda biyoçeşitlilik ne kadar önemli, yani saha ne kadar korunmaya gerektirmektedir?</p> <p>2. Sahanızda tehdit altında türler var mı?</p> <p>3. Sahanızda önemli ekosistemler veya tehdit altında türler var mı? Bu habitat tipinin özel yönetim gereksinimlerinin farkında mısınız?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Biyoçeşitliliği değerlendirmek için uygun kriterleri belirleyiniz, ör. tür/habitatlar zenginliği, tür endemizmi, temel türler, nadirlik, habitatın büyüklüğü, popülasyon büyüklüğü, kırılabilirlik, ekosistem hizmet tedariki • Temel verileri oluşturmak ve biyoçeşitlilik öneminin seviyesini (yüksek, orta, düşük) belirlemek için bir biyoçeşitlilik incelemesi tayin ediniz. • Sahada yürütülen mevcut çalışmalara atıfta bulununuz; ÇSEDlere de bakınız. • Biyoçeşitlilik görüntülemesini gerçekleştiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>UDKB-BMÇP Korunan Gezegen (Korunan Alanlar konusunda küresel veritabanı)</i> • <i>BMÇP-DKİM Kritik Alan Ağı</i> • <i>Biyoçeşitlilik Sıcak Noktaları, ör. DSKİK'nin Küresel Su Aracı'ndaki biyoçeşitlilik katmanı (Doğa Koruma'dan verileri kullanmaktadır)</i> • <i>Kilit Biyoçeşitlilik Alanları (UDKB)</i> • <i>UDKB Tehdit Altındaki Türlerin Kırmızı Listesi</i> • <i>EBDA Biyoçeşitlilik Görüntüleme Aracı; EBDA kullanmak için ÇSG Kılavuzu'na da bakınız (ÇSG üyeleri)</i> • <i>UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu, 2006, s. 60</i> • <i>DSKİK- DKE Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi</i> • <i>Doğa ile çalışma: Lafarge Sahaları için Biyoçeşitlilik Rehberi, s. 15-16</i> • <i>Heidelberg Çimento'nun istihraç sahalarında biyoçeşitliliğin artırılması, s. 71</i> 	☐
Faaliyetlerin etkisi	<p>4. Faaliyetler biyoçeşitlilik etkilerini nasıl değiştirmektedir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • (i) faaliyetin tipini, ör. ocak veya hazır beton (ii) ocak kullanım ömründeki aşamayı (iii) sahada biyoçeşitliliğin önemini dikkate alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Doğa ile çalışma: Lafarge Sahaları için Biyoçeşitlilik Rehberi, s. 13</i> • <i>UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu, Bölüm B, s. 22 ve tablo 5.2, s. 67</i> 	☐
Biyoçeşitlilik riskleri	<p>5. Biyoçeşitlilik riskleri ve fırsatları nelerdir?</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Doğrudan ve dolaylı biyoçeşitliliğe yönelik tüm tehditleri belirleyiniz ve kategorize ediniz; böylece aksiyon önceliklendirilebilmektedir. • Biyoçeşitlilik yönetiminin çevreyi nasıl iyileştirebileceğini dikkate alınız- taşınmış olabilen ekosistem hizmetlerini dikkate alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, Bölüm 5</i> 	☐

Bu dokümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcscement.org/BMP-reference den

Aşama 3

Paydaş katılımını garanti etmek

Safha	Soru/değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Bilgi araştırma	1. Biyoçeşitlilik uzmanlarına danıştınız mı?	<ul style="list-style-type: none"> Herhangi bir aksiyon almadan önce beklenen biyoçeşitlilik etkileri, gelişme ve özel hedeflerin konulması için seçenekler konusunda ekolojistlerin tavsiyelerini araştırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> Yerel veya bölgesel STKlar Bilim adamları/ akademik kurumlar Danışman ekolojistler 	☐
	2. Paydaşlarınızın kimler olduklarını belirlediniz mi?	<ul style="list-style-type: none"> Kimin (i) ilgili yerel bilgiye sahip olabileceğini, (ii) ocakçılık faaliyetleri ile etkilenebileceğini veya ocakçılık faaliyetleri ile ilgilenebileceğini, (iii) projeye ek kapasite ya da meşruiyet getirebileceğini dikkate alınız. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Paydaş Katılımı, UFK, 2007</i> <i>UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu, s. 80</i> 	☐
	3. Bu paydaşlarla nasıl ilişki kuracaksınız?	<ul style="list-style-type: none"> Kararlar veya aksiyonlar öncesinde yerel paydaşları dahil ediniz. Katılım sürecinin kendisi sahanın boyutuna, tip ve yerine, ve paydaş tecrübesi ve geçmişine bağlı olacaktır. Tam ve adil bir istişare süreci için yeterli zaman ve fon tahsis ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Paydaş Katılımı, UFK, 2007</i> <i>UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu, s. 80</i> <i>ÇSG Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu, 2012, s. 6</i> 	☐
	4. Ocakçılık faaliyetlerinin paydaşlarının görüşlerinin biyoçeşitlilik yönetim planlamasında nasıl yerleştirilebileceğine karar verdiniz mi?	<ul style="list-style-type: none"> Geribesleme sağlamak için metod, paydaşlara göre değişkenlik gösterecektir fakat odak gruplarını, yazılı geribeslemeyi, halk toplantılarını, danışma panellerini ve görüşmeleri içerebilir. Özellikle çelişen görüşler olduğu durumlarda beklentilerin üstesinden geldiğinizden emin olunuz. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Paydaş Katılımı, UFK, 2007</i> <i>Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Konusunda UFK Performans Standardları</i> 	☐
	5. Diğer sahalardan veya işletmecilerden neler öğrenebilirsiniz?	<ul style="list-style-type: none"> Paylaşılan tecrübenin faydalarını en yüksek seviyeye çıkarmak için kararlardan veya aksiyonlardan önce resmi veya gayr-ı resmi diyalogda ve ortaklıkta ilişki kurmaya zaman ayırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> <i>Doğa ile çalışma: Lafarge Sahaları için Biyoçeşitlilik Rehberi, s. 35</i> <i>Heidelberg Çimento'nun istihraç sahalarında biyoçeşitliliğin artırılması, s. 75</i> 	☐

Vaka çalışması 3 Biyoçeşitlilik yönetimi ve paydaş katılımında en iyi uygulama

Racos Ocağı alanı Romanya'da Persani Dağları'nda yer almaktadır. Tarihi olarak saha 1890'lardan beri bir agrega ocağı olarak kullanılmaktaydı. Ocakçılık faaliyetleri ile Karpatlardaki en genç volkanik yapılardan biri belirlendi; restorasyon ile yeni ortaya çıkan biyoçeşitlilik oluşturulmuş oldu. 2011'de, bu alan için koruyucu STK olan Geopark Persani ile bu alanın çeşitliliği konusundaki farkındalığı ve biyoçeşitliliğin ve jeoçeşitliliğin önemini artırmak için bir ortaklık başlatıldı. Projenin temel amaçlarından biri biyoçeşitliliğin yönetimi ve izlenmesi dahil ekolojik restorasyon için bir izleme planı geliştirmek ve

uygulamaktır. Bu planların gelişiminde, yeni habitat kullanmakta olan yırtıcı kuşların türlerini belirlemek için UDKB Kırmızı Listesi kullanıldı. Geopark Persani ve Ekoloji Fakültesi'nden ve Ağaçlandırma (Ormancılık) Fakültesi'nden uzmanların ortaklığında BYP taslağı hazırlandı. Taslak BYP, yerel otoriteleri, yerel çevre ajanslarının, maden kaynakları ajansının temsilcilerini, arazi sahiplerini, bilim adamlarını ve yerel STKların temsilcilerini kapsayan yerel paydaşlar ile bir toplantıda sunuldu. Onların geribildirimlerini takiben son BYP kararlaştırıldı.

Aşama 4a

Öncelikli türlere, habitatlara ve ekosistemlere karar verme

UDKB'nin Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi (EBYS)'nde açıklandığı gibi, operasyonel faz süresince gereken biyoçeşitlilik yönetiminin seviyesi, sahanın biyoçeşitlilik riskine dayalı olarak asgari, orta ve yüksek olabilir (Bakınız Şekil 1, sayfa 18). Böylece, tüm ocak

sahaları biyoçeşitliliğe katkıda bulunabilirler ve şirketler her seviye için kriterler tayin edebilirler. Bu üç seviyenin her biri aşağıda özetlendiği şekilde biyoçeşitlilik yönetimi için tedricen daha yüksek girdilere gerek duymaktadır:

Safha	Soru/değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Öncelikleri değerlendirmek	1. Korumayı gerektiren sahadaki biyoçeşitliliğin kilit unsurları nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> • Önceliklere karar vermek için riske dayalı bir yaklaşım kullanınız: <ul style="list-style-type: none"> - Etki ve azaltma potansiyelinin benzerliğine dayalı biyoçeşitlilik etki seviyelerini tahmin ediniz. - Beklenen etki seviyesi ile biyoçeşitlilik önemini birleştirerek biyoçeşitlilik riskinin seviyesini tahmin ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> • UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, Bölüm 4 • Risk Matrisi, Holcim-UDKB Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, s. 30 • UFK Biyoçeşitliliği Koruma ve Yaşayan Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi Konusunda Performans Standardı 6 	☐
	2. Biyoçeşitliliği tehdit eden en büyük riskler nelerdir?			
	3. Yönetim aksiyonu alınmazsa en ciddi etkiler neler olacaktır?			
4. Yatırım ile ilgili olarak hangi tedbirler biyoçeşitlilik üzerinde en büyük pozitif etkiye sahip olacaktır?				
	5. Habitat parçalanmasının seviyesi nedir?	<ul style="list-style-type: none"> • Habitat zararını ve bölünmesini asgariye indiriniz ve önleyiniz. • Tür ölümü ve stresi asgariye indiriniz/önleyiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, s. 21- 22 • UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu 	☐
	6. Sahanızda istilacı/ yabancı türler var mıdır?	<ul style="list-style-type: none"> • İstilacı yabancı türleri ortadan kaldırınız ve kontrol ediniz. 	<ul style="list-style-type: none"> • Küresel İstilacı Türler Veritabanı • Vaka çalışması: Baltimore çimento terminali. Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, s. 19 	☐

Bu dökümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcdcement.org/BMP-reference den ulaşılabilir.

Biyoçeşitlilik Yönetiminin Seviyeleri (Girdiler)

Asgari biyoçeşitlilik girdisi: standard rehabilitasyon planı

- İstilacı olmayan yabancı türler veya yerli türler kullanarak yeniden bitkilendirme
- İstilacı yabancı türlerin aktif kontrolü
- Biyoçeşitlilik izlemesi yok
- Öncelikle biyoçeşitlilikte veya biyoçeşitliliğe dayanmayan son arazi kullanımı (ör. meskûn/endüstriyel)

Orta biyoçeşitlilik girdisi: biyoçeşitlilik hedefleri ile rehabilitasyon planı

- Biyoçeşitlilik hedeflerini içerebilir (Arazi kullanımının diğer şekilleri için hedefler ile birlikte)
- Sadece yerli türler kullanarak yeniden bitkilendirme
- İstilacı yabancı türlerin aktif kontrolü
- Biyoçeşitlilik izlemesi yok (istilacı yabancı türlerin varlığı/ yokluğu dışında)

- Daha geniş tabiattaki arazi kullanım örneklerinin gerekli idraki ile, doğal kaynak temeline/ biyoçeşitliliğe (ormancılık, otlatma vs.) dayanan son arazi kullanımı

Yüksek biyoçeşitlilik girdisi: ayrı BYP

- Özel pozitif biyoçeşitlilik hedefleri
- Sadece yerli türler kullanarak yeniden bitkilendirme
- İstilacı yabancı türlerin aktif kontrolü
- Biyoçeşitlilik bağlantılı arazi kullanımı için uzun vadeli kapatma sonrası yönetim
- Hedefe ulaşmanın aktif izlenmesi
- Koruma (daha geniş tabiattaki arazi kullanım örneklerini dikkate alarak) için veya doğal kaynak kullanımı/biyoçeşitlilik (ormancılık, otlatma vs.) için son arazi kullanımı

Vaka çalışması 4 Biyoçeşitlilik temel değerlendirmesinden entegre bir BYP'na, Bulgaristan

2007'de Zlatna Panega ocağının bir kısmının korunmuş bir alan- daha büyük bir Natura 2000 sahasının parçası- olarak ayrılmasından beri saha için bir entegre BYP geliştirmek üzere adımlar atıldı. Masa ve saha incelemelerini ve sonrasında paydaşlarla müzakereleri ve paydaşların katılımını kapsayan ilk ekolojik kapsam belirleme çalışmasına dayanarak, öncelikli türler ve habitatlar belirlenmiş ve biyoçeşitlilik hedeflerine ve amaçlarına karar verilmiştir. BYP, genişleme alanları kadar güncel madencilik sahasında da uygulanan kilit rehabilitasyon ve biyoçeşitlilik faaliyetlerinin ana hatlarını belirtmektedir. Hedefler ve izleme mekanizmaları da tayin etmektedir ve genel olarak biyoçeşitliliği fabrikanın çevre yönetim sistemine entegre etmektedir. Biyoçeşitlilik aksiyonları yer değiştirme veya yeniden dikim ile korunmuş flora türlerinin korunmasını, yerli ve yerel menşeli bitkilerle bir fidanlığın geliştirilmesini, madencilik faaliyetlerinin tamamlanması sırasında ve sonrasında biyoçeşitlilik değerlerini korumak ve hatta artırmak hedefi ile bitmiş ocak alanlarının ıslahını kapsamaktadır.

Orphrys scolopax ssp. cornuta (Akdeniz ve Ortadoğu'da yetişen bir orkide alttürü)

Aşama 4b

Biyoçeşitlilik hedeflerini ve ilgili aksiyonları tanımlama

Ekosistemlerin birbirleriyle bağlantılı doğası göz önünde tutularak, biyoçeşitliliğin boyutunu geliştirmek için tedbirlerin diğerlerini pozitif şekilde etkilemesi muhtemel olmasına rağmen, sahada biyoçeşitlilik değerlerini ve ekosistem hizmetlerini korumak ve geliştirmek (yani net pozitif bir etkiye sahip olmak) için hedefler aşağıdaki gibi gruplanabilir. Örneğin, bir habitat koşulunun iyileşmesi belli yerli faunaların popülasyonlarında artışa neden olabilmektedir.

Biyoçeşitlilik yönetimi için hedef tayini ile ilgili önemli bir nokta maliyetle ilgilidir. Şirketler en iyi uygulamayı ve liderliği gösteren iddialı hedefleri benimsemeye şiddetle teşvik edilirlerken, benimsenen herhangi bir iş planının başarılması için iyi finanse edilmesi gerektiği kabul edilmelidir. Yönetim müdahalelerinin maliyeti projenin ölçeğine ve yerine bağlı olarak çok değişkenlik gösterecektir. İş desteklemek için gerekli finansmanı sağlamanın nasıl güvence altına alınacağı ve işletileceği konusunda tavsiyenin yanısıra maliyet tahminleri de iş başlamadan önce araştırılmalıdır.

Şekil 2 (i) öncelikli ekosistemlere, (ii) öncelikli türlere, (iii) süreçlere & akışa ve (iv) ekosistem hizmetlerine dayanarak hedeflerin nasıl gruplanabileceğinin örneği

Öncelikli ekosistemler için hedefler (örnekler) <ul style="list-style-type: none">• Kapsamı korumak – Boyutta hiç küçültme olmaması• Koşulu sağlamak – Mevcut ekosistemin koşulunu muhafaza etmek ve/ veya geliştirmek• Restorasyon – Terk edilmiş veya değeri düşürülmüş ekosistemlerin koşulunu iyileştirmek• Genişlemek – Kapsamı artırmak	Öncelikli türler için hedefler (örnekler) <ul style="list-style-type: none">• Çeşitlilik – Referans yıldaki veya izlemenin başındaki çeşitliliğe kıyasla çeşitliliği korumak veya artırmak• Popülasyon boyutu – Referans yıldaki veya izlemenin başındaki seviyelere kıyasla popülasyon boyutunu korumak veya artırmak
Süreçler & akış için hedefler (örnekler) <ul style="list-style-type: none">• Değişim – Tabii olarak rastgele örnekler üzerinde antropojenik yönetim döngüleri uygulamaktan kaçınmak anlamında, örneğin yangında geçerli olan farklılığı korumak	Ekosistem hizmetleri için hedefler (örnekler) <ul style="list-style-type: none">• Restorasyonu/ yaratılması – mevcut veya yeni ekosistem hizmetlerinin. Bakınız: <i>Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi</i>

Safha	Soru/ değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Hedefleri koymak	1. Biyoçeşitliliğin korunması için isteğin tam seviyesi nedir?	<ul style="list-style-type: none"> Hedeflerinizi koyarken azaltma hiyerarşisini uygulayınız. Net pozitif etkiyi hedefleyiniz, yani faaliyetlerin etkilerini asgariye indiriniz ve gerçekten tüm biyoçeşitlilik seviyelerine katkıda bulununuz. 	<ul style="list-style-type: none"> UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi, Bölüm 3 	☐
	2. Konuya özel başarılabılır, çok etkili ve ölçülebilir hedefler nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> Bir dizi hedefi başarmayı amaçlayınız. Bunlar sahanın karakterine, faaliyetlerin tipine ve aşamasına ve sahada bulunan yerel biyoçeşitliliğe bağlı olacaktır. Hedefler uygun şekilde nitelikli ve tecrübeli kişi (uzman) ile istişarede belirlenmelidir. Hedeflerin iyi bilinen SÖÜİZ (spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili ve zaman kısıtlı) kriterleri ile aynı doğrultuda olduklarını garanti ediniz. Belirlenen hedeflerin öncelikli türler, habitatlar ve ekosistemler ile yakından ilişkili olmaları gerekmektedir. 	<ul style="list-style-type: none"> Biyoçeşitliliğin korunması için Cemex yaklaşımı HeidelbergÇimento'nun istihraç sahalarında biyoçeşitliliğin teşvik edilmesi Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, s. 14- 28 	☐
Engelleri belirleme	3. Yönetim aksiyonunu önleyebilen muhtemel engeller nelerdir?	<ul style="list-style-type: none"> Ör (i) sağlık & güvenlik, (ii) diğer muhtemel arazi kullanımı, (iii) bütçe kısıtlamaları (aşağıya bakınız), (iv) biyoçeşitlilik yönetmelikleri ile ilgili engelleri irdeleyen çözümleri belirleyiniz. Aşama 2 (v) Biyoçeşitlilik yetenekleri/ bilgi eksikliklerine de bakınız. 	<ul style="list-style-type: none"> Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, s. 11 DSKİK Biyoçeşitlilik ve Ekosistemler Eğitimi (BEE) Programı 	☐
Fon tahsis etmek	4. Uygun fiyatlı nedir? Bütçe tahsis edilmiş midir?	<ul style="list-style-type: none"> Planlanan işin tüm yönleri için yeterli fon olduğunu garanti ediniz. Gerektiği durumlarda maliyet tahminleri konusunda tavsiye araştırınız ve işin kesintisiz yüksek bir standardda teslim edilebilmesini garanti etmek için ek bütçe ayırınız. 	<ul style="list-style-type: none"> Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, s. 11-13 	☐
Aksiyonları tanımlamak	5. Etkiler nasıl engellenebilir veya azaltılabilir, yani hangi aksiyon gerekmektedir?	<ul style="list-style-type: none"> Muhtemel azaltma tedbirlerini belirleyiniz. 	<ul style="list-style-type: none"> Bölüm 5.2 UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi 	☐
Uygulamak	6. Hedeflere doğru ilerlemeyi garanti etmek amacıyla üstleniliyor olan aksiyonları sağlamak için bir proses var mıdır?	<ul style="list-style-type: none"> BYP tamamlandığında, karşılaştırılmış özel aksiyonların neler olduğunu, ne zaman, ne kadar sıklıkla ve kim tarafından üstlenilmeleri gerektiğini ayrıntılı açıklayınız. Yapılacak işi detaylandırmak ve izlemek için bir şablon geliştiriniz. 	<ul style="list-style-type: none"> Saha seviyesinde özel aksiyonların nasıl belirlenebileceğinin ve programlanabileceğinin bir örneği olarak Şablon 2'ye bakınız 	☐

Bu dökümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcscement.org/BMP-reference den ulaşılabilir.

Azaltma hiyerarşisini kullanma

Azaltma hiyerarşisi kabul edilemez etkilerden kaçınmak, meydana gelen etkileri asgariye indirmek ve azaltmak, etkilenmiş alanları restore etmek, ve biyoçeşitliliğin kalıcı etkilerini dengelemek (ve bazı durumlarda ek gönüllü projeler uygulamak) için yapılandırılmış bir biyoçeşitlilik yönetimi yaklaşımını sağlamaktadır. Hiyerarşi, bir bakıma operasyonel bağlamda iyi uygulamayı destekleyen ve biyoçeşitliliği optimum korumayı sağlayan etkileri düzenlemeye yardımcı olmaktadır ve hedeflerin tayin edilmesine imkan tanımaktadır. Çimento sektörü için biyoçeşitliliği yeniden oluşturmak için rehabilitasyon en yüksek amaçtır çünkü doğru şekilde uygulandığında biyoçeşitliliğin genel olarak nihai arttırımı ile sonuçlanabilmektedir. Sadece bu mümkün olmadığında, bir sahadaki biyoçeşitliliğin uzun süreli bozulması için, sonrasında somut bilimsel zeminlere dayandırılması ve vaka bazında olması gereken denklemler kavramı düşünülmelidir. Hiyerarşideki azaltma adımlarının her biri aşağıdaki gibi özetlenmektedir:

- **Önlemek:** Biyoçeşitliliğin belli bileşenleri üzerindeki etkileri tam olarak önlemek için, altyapının ilk adımlarının dikkatli konumsal veya geçici yerleştirilmesi gibi, başlangıçtan beri etkilere yol açmayı önlemek için tedbirler gerektirmektedir.
- **Azaltmak:** Tam olarak önlenemeyen etkilerin süresini, yoğunluğunu ve/veya kapsamını (uygun görüldüğü şekilde doğrudan, dolaylı ve kümülatif etkiler dahil) azaltmak için tedbirler gerektirmektedir, bir dereceye kadar hemen hemen fizibildir.
- **Rehabilitasyon/restorasyon:** Tam olarak önlenemeyen ve/veya azaltılamayan etkilere maruz bırakılmasını müteakip, bozulmuş ekosistemleri rehabilite etmek veya temizlenmiş ekosistemleri restore etmek için önlemler gerektirmektedir.
- **Denkleme:** Biyoçeşitlilikte net kayıp olmamasını veya net bir kazanımı başarmak amacıyla önlenemeyen, azaltılamayan ve/veya rehabilite edilemeyen ya da yeniden oluşturulamayan kalıcı önemli, ters etkileri telafi etmek için tedbirleri içermektedir. Denklemler, azalan ekosistemlerin restorasyonu, durdurulmuş azalma veya engellenmiş risk, biyoçeşitliliğin elikulağında veya öngörülen kaybının olduğu koruma alanları gibi pozitif yönetim müdahalelerinin şeklini alabilir.

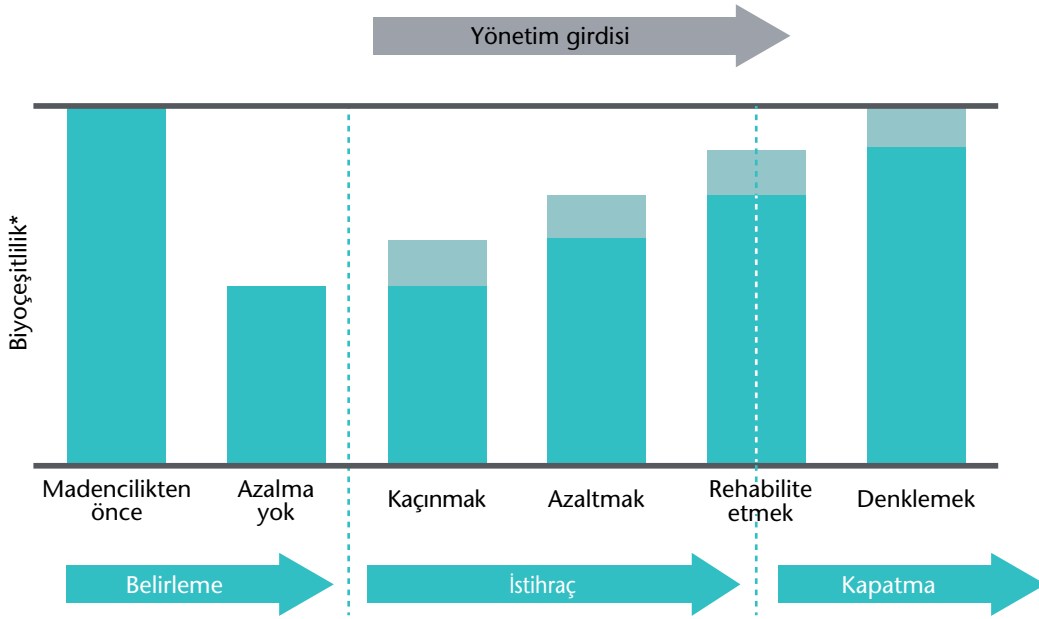
Kolonların soluk yeşil kısımlarının hiyerarşideki önceki adımlara kıyasla ek biyoçeşitlilik faydasını temsil ettiği durumlarda hiyerarşi aşağıdaki gibi canlandırılabilir. Aşağıdaki **Şekil 3a** yönetim aksiyonlarının net kayıp olmamasını başardığı durumu göstermektedir; **Şekil 3b** net pozitif bir etki olduğu durumda bir senaryoyu resmetmektedir. Bunlar büyük arazi mülkiyetli büyük şirketler tarafından biyoçeşitlilik yönetimi için geniş hedefleri irdelemek üzere politikalarını tarif etmek amacıyla artan şekilde kullanılan terimlerdir. Bu azaltma hiyerarşisi adımlarının (geniş hedefler) her biri ile ilişkili yönetim gereksinimleri aşağıdaki şekilde özetlenebilir:

Tablo 2 Dört azaltma hiyerarşisi adımları ile ilişkili tipik yönetim gereksinimleri

Azaltma hiyerarşisi adımı (genel hedef)	Gereken aksiyonun özeti
Önlemek	Alanı madencilikten veya bozulmadan hariç tutmak
Azaltmak	Madencilik veya bozulma alanını kısmen önlemek/azaltmak
Rehabilitasyon	Ekosistemleri yeniden yaratmak, restore etmek veya arttırmak
Denkleme	Biyoçeşitlilik zengini alanların dışında koruma yapmak

Avrupa'nın çoğu bölgesinin durumu gibi, bazı küresel bölgeler uzun bir süre toprağın işlenmesine veya insanlığın gelişimine bağlı bazı etkilere maruz kalmıştır. Bu gibi durumlarda, restorasyon, ocakçılık öncesinde arazinin benzediğine kıyasla, veya gerçekte çevresindeki doğaya kıyasla biyoçeşitlilik perspektifinden çok daha üstün olan habitat yaratmak için gerçek bir fırsat sağlamaktadır. Bu nedenle, restorasyon yüksek kalite habitat yaratmak, geliştirmek veya büyütme, vahşi yaşam sığınakları oluşturmak, ve daha geniş çevrede biyoçeşitlilik için habitatın "sıçrama tahtasını" inşa etmek için bir fırsat sunmaktadır. Böylece, azaltma hiyerarşisine dayalı biyoçeşitlilik hedeflerini oluştururken, daha geniş tabiat kapsamı ve arazi kullanım geçmişine dikkate alınmalıdır ve denklemsiz bile net pozitif etki ile sonuçlanabilecek iddialı restorasyon hedefleri konulmalıdır.

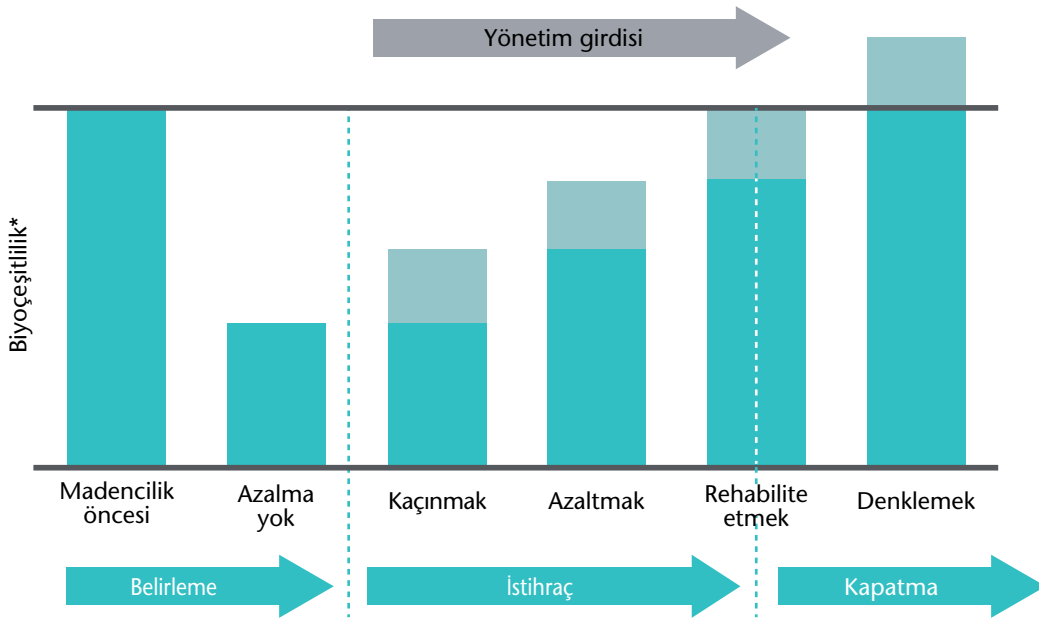
Şekil 3a Biyoçeşitlilik iddiası/hedefi, yönetim girdisi ve net kayıp olmamasına götüren biyoçeşitlilik seviyesi arasındaki bağlantıyı gösteren azaltma hiyerarşisi

*Biyoçeşitliliğin nasıl ölçüleceğine dair tavsiye araştırılmalıdır, ör. tür zenginliği, habitat alanı, vs.

Sahanın kullanım ömrü evresi ile bağlantı da bu şekilde gösterilmektedir. Bu örnek sahadaki yönetim girdisinin ve denklemlerin bir birleşiminin nasıl net kayba yol açmayacağını göstermektedir. *AAB'nin Ekolojik Denklemler Konusundaki Tutum Dökümanı* 'ndan alınmıştır.

Şekil 3b Biyoçeşitlilik iddiası/hedefi, yönetim girdisi ve net pozitif etkiye götüren biyoçeşitlilik seviyesi arasındaki bağlantıyı gösteren azaltma hiyerarşisi

Sahanın kullanım ömrü evresi ile bağlantı da bu şekilde gösterilmektedir. Bu örnek sahadaki yönetim girdisinin ve denklemlerin bir birleşiminin nasıl net pozitif etkiye götüreceğini göstermektedir. *AAB'nin Ekolojik Denklemler Konusundaki Tutum Dökümanı* 'ndan alınmıştır.

Geçmiş	Hedef Kitle	Kapsam	BYP Mantiğı	Adımsal bir süreç	Bilginin inşası	Yararlı kaynaklar	Sözlük
--------	-------------	--------	-------------	--------------------------	-----------------	-------------------	--------

Aşama 4b

Azaltma Hiyerarşisi, Net Kayıp Yok ve Net Pozitif Etki Konusunda Önemli Not

Yukarıda gösterilen şekiller sadece basit bir açıklamayı temsil etmektedir ve net kayıp yok ve net pozitif etki terimlerini kullanırken bazı önemli noktalar anlaşılmalıdır. Ya net kayıp olmamasını ya da net pozitif etkiyi başarma ocakçılık öncesi sahanın koşuluna bağlıdır. En etkin uygulamaların tanımlanması için madencilik öncesi biyoçeşitlilik seviyelerinin net şekilde anlaşılmasına ihtiyaç vardır (bakınız Aşama 2) çünkü bunlar net kayıp olmamasının veya net pozitif etkinin o sahada gerçekten başarılıp başarılımayacağını belirleyecektir. Örneğin, eğer madencilik öncesi durum eski zamana ait doğal bir alan ise net pozitif etkinin başarılması muhtemel değildir. Buna karşılık, eğer madencilik öncesi senaryo hayli değeri düşürülmüş bir tabiat ise, o zaman da net pozitif etki sadece rehabilitasyon ile mümkün olabilir. Bu iki senaryo madencilik öncesi durumu anlamının önerilen veya gerçek yönetim sonuçları üzerinde nasıl kalitatif bir etkiye sahip olabileceğinin altını çizmektedir.

Vaka çalışması 5 OBiyoçeşitliliği teşvik etmek ve artırmak için denkleme tedbirleri, ABD

Roanoke Kalker Ocağı'nın genişlemesini planlarken, çimento şirketi, yaklaşık 0.4 hektarlık sulak arazinin ve 1.279 metrelik mevsimlik derelerin kaçınılmaz etkilere maruz kalacaklarını keşfetti. Ocağı genişletmek ve faaliyetlere devam etmek için yerinde bir azaltma planına sahip olmak gerekiyordu. Azaltma yöntemleri saygın bir akış bankasından akış kredileri satın almayı ya da bölge dışı azaltma sağlamayı kapsamaktaydı. Çimento şirketi 60 yılı aşındır Catawba Vadisi'nin tüzel kişisiyken ve sürekli tesisin ve çevreleyen alanın iyileşmesi için gayret ederken, toplumlarının geliştirilmesi ile yerel kaynaklar üzerindeki herhangi bir etkinin yerel olarak azaltılması gerektiğine şiddetle inanmışlardı.

Yerel su kaynaklarının geliştirilmesi ihtiyacının farkına varmak suretiyle, fabrikanın taşınmazı içinden akan 2 milden uzun olan Catawba Deresi boyunca biyoçeşitliliğin artırılması ve korunması için 39.6 hektar tahsis edildi.

Bugüne kadar şirket, büyükbaşları dışarıda bırakan çit uygulamış, kıyı tesviyesini orijinal konturla sınırlamış, istilacı türlerin kökünü kurutmuş ve yerli otlar ekmiştir. Habitat kalitesini yükseltmek için 16.000'den fazla ağaç dikilecektir. Oluşturulduğunda, bu koruma alanı kuşlar, memeliler, amfibyumlar ve sürüngenler için besin, su, barınma ve yavrulama sahaları sağlayacak daha farklı yapısal bir habitat için temel olarak hizmet verecektir.

Aşama 4c

İzle ve değerlendir

Bir BYP istihraç safhası boyunca ve sonrasında biyoçeşitliliği korumak ve artırmak için gereken aksiyonları belirtmelidir. Fakat, yerinde bir izleme sistemi olmaksızın, BYP'nın amacına hizmet ediyor olup olmadığını ve bilakis biyoçeşitlilik hedeflerine ulaşılırsın diye nelerin düzeltilmesi gerektiğini değerlendirmek imkansızdır. BYP'nı geliştirirken, hangi verilerin, nasıl ve hangi amaç için toplanması gerektiği konusunda dikkatle

düşünülmelidir. Ekolojik sistemlerin doğal konumsal veya zamansal değişkenliğine ve hava ve mevsimsellik gibi faktörlerin yanısıra ekosistem bileşenlerinin karşılıklı ilişkilerinin karmaşıklığına bağlı olarak, herhangi bir yönde net modellere ve yönelimlere karar vermenin zaman alabileceğine dikkat ediniz. Aşağıda, nasıl cevap verileceği konusunda bazı ön önerilerle birlikte bazı kontroller özetlenmektedir.

Safha	Soru/değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
İzleme ve değerlendirme: Biyoçeşitlilik sonuçları ve yönetim etkinliği	1. Hedeflere yönelik ilerlemenin ölçülmesine imkan tanıyan yeterli temel veri var mı?	• Sonraki kıyaslamaya/analize imkan tanımak için tüm ilgili saha detaylarını ve veri setlerini derleyiniz.	• Yukarıdaki Aşamalar 1 & 2'ye Bakınız	☐
	2. Biyoçeşitlilik yönetimine girdi/çaba nasıl kaydedilecek?	• Biyoçeşitlilik yönetim projelerinde harcanan zamanın ve kaynakların dökümanite edildiğinden emin olunuz.	Örneğin: • ÇSG KPGLeri • UMMK Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Kılavuzu, s. 71	☐
	3. Cevaplamanız gereken yönetim soruları tam olarak nelerdir?	• (i) biyoçeşitlilik değerlerini, yani harcanan arazi sahipliklerinin ve yönetim çabasının değerini, (ii) yönetim performansını, yani sahaların biyoçeşitlilik şartını, (iii) biyoçeşitlilik sonuçlarını, yani tanımlanmış hedefler ile ilgili ilerlemeyi değerlendirmenize olanak sağlayacak biyoçeşitlilik uzmanı(ları) ile istişarede bazı biyoçeşitlilik göstergelerini ve ölçü birimlerini belirleyiniz	• HeidelbergÇimento'nun istihraçsahalarında biyoçeşitliliğin teşvik edilmesi, s. 72	☐
	4. Raporlama gerekliliklerini karşılamak için hangi verilere ihtiyacınız var?		• BMÇP-DKİM Biyoçeşitlilik Göstergeleri Hakkında Bilgiler	
	5. Biyoçeşitlilik hedeflerinize doğru ilerlemenizi izlemek için hangi metodları kullanacaksınız?	• Gerekli verileri (ör. Metodlar, sıklık, birimler) yansıtmak için uygun izleme şekli konusunda bir ekolojistin tavsiyesini araştırınız.		☐
	6. Yönetim müdahalesinden beri biyoçeşitlilik gelişti mi? Eğer öyleyse, ne şekilde ve ne kadar?	• Anlamlı bir değerlendirme yapmak için yeterli veri toplayınız. Daha sonra, seçilen göstergeleri kullanarak, yönetimin başlamasından bu yana biyoçeşitlilik trendlerini belirlemek için veri analizi ve kıyaslama kullanarak bir niceliksel değerlendirme yürütünüz.	• UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi	☐

Bu dökümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcdcement.org/BMP-reference den ulaşılabilir.

Vaka çalışması 6 Fauna çeşitliliğini ve bolluğunu artırma: Yönetim aksiyonlarının ve izlemenin uygulanması

Ocak rehabilitasyonu yerli fauna topluluklarına gösterilen az ilgi ile birlikte bozulmuş alanların yeniden bitkilendirilmesine odaklanmaktadır. Fakat, tohum yayılması gibi rehabilitasyonu geliştiren birkaç hizmeti sağlayarak, fauna, ekosistemlerde önemli bir rol oynamaktadır. Çimento şirketi, 2007'de Arrábida Doğal Parkı içinde yerleşik bir fabrikada fauna çeşitliliğini ve bolluğunu karakterize etmek ve artırmak için Évora Üniversitesi ile ortaklık yaptı. Temel veriler 1982'den beri sürmekte olan Tabiat Rehabilitasyonu Planı ile entegre edilen fauna iyileştirmesi için bir BAP tanımlamak amacıyla kullanıldı. Ocağın yeri nedeniyle, BAP uygulanması, komşu fauna durumu ile saha biyoçeşitliliğinin entegrasyonu ile son derece alakalıdır.

Faunanın periyodik izlenmesi ve yapay barınaklar sağlama ve su bulunabilirliğini artırma gibi önerilen aksiyonların etkinliğinin sürekli değerlendirilmesi ile

Cüce yarasa türü Fotoğraf: Denis Medinas

BAP'nın stratejisi uyarlanabilir bir yönetim programına dayanmaktadır. Bu güncel fauna çeşitliliği ve bolluğunun 2007 referans seviyesi ile kıyaslanmasına imkan tanımaktadır ve zamanla trendlerin izlenmesine de olanak sağlamaktadır. Uygun olmayan aksiyonları değiştirmek ve pozitif etkileri olan aksiyonları artırmak için sadece uzun dönem izleme BAP'nın gerçek başarısının değerlendirilmesini sağlayacaktır.

Vaka çalışması 7 Trieste'deki San Giuseppe di Basovizza ocağında bitki dağılımı çeşitliliği

San Giuseppe de Basovizza Ocağı

San Giuseppe ocağı, toplum yararı alanının (*Sito di Interesse Comunitario*, SIC) bir bölümünü oluşturan Bosco Bazzoni adındaki yüksek biyoçeşitlilik değerine sahip bir alan içerisinde yer almaktadır. Bu çalışma bir bölümü çoktan çevresel iyileşmenin konusu olmuş olan aktif bir ocak içindeki biyoçeşitliliğin seviyelerini ölçmeyi araştırdı. Ocağın uzun kullanım ömrü, çevresel iyileştirme aksiyonlarının sıralanması bakımından hayli farklılaşmış bölgeler ile sonuçlanmış bulunmaktadır.

Bazısı 30 yıllık bir tarihe dayanmaktaydı, oysa aktif alanların kenarında yer alan diğerleri henüz keşfedilmemiştir.

Çevresel iyileştirme tedbirleri, sahanın ömrü boyunca tedrici olarak uygulanmış bulunmaktadır. Böylece, madencilik faaliyetleri tamamlandıkça toprağın maruz kaldığı süreyi asgariye indirmek amacıyla ocağın her bir kısmı için restorasyon yürütüldü. Diğer amaç, ocak üretim ömrü sonunda ekosistem üzerindeki son etkiyi anlamak amacıyla harici alanların biyoçeşitlilik seviyesi ile en iyi uygulamalı çevresel iyileştirme tedbirlerinden sonra ocağın içerisindeki biyoçeşitliliğin seviyesini kaşılaştırmaktır.

İzleme programlarından toplanan veriler çevresel iyileştirmenin yürütüldüğü ocak alanlarının harici alanlar ile aynı veya daha yüksek bitkisel biyoçeşitlilik seviyesine sahip olduğunu göstermektedir. Bu sonuç üretim sahasının yer aldığı zengin doğal çevre dikkate alındığında özellikle ilginçtir.

Aşama 5

BYPnı yazma

Yukarıdaki 1'den 4'e Aşamalar bir BYP yazılması için içeriği, ihtiyaç duyulan verileri, gerekli müzakereyi ve olası yaklaşımları ana hatlarıyla belirtmektedir. Bu bölüm bu

önceki dört hazırlık aşaması tamamlanınca BYP yazılması konusunda bazı uygulanabilir tavsiyeler sunmaktadır.

Safha	Soru/değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Dökümanı hazırlama	BYP'yi nasıl yapılandıracaksınız? Neyi kapsayacak/ irdeleyecek?	<ul style="list-style-type: none">BYP'nin amaca uygun olduğunu garanti ediniz, yani kilit konuları kapsadığını ve uygun hale getirildiğini ve geliştirildiği saha ile ilgili olduğunu	<ul style="list-style-type: none">Aşağıdaki önerilmiş yapı taslağı	☐
	Bilgi ihtiyaçlarınız nelerdir? Halihazırda hangi bilgilere sahipsiniz ve ne gerekmektedir?	<ul style="list-style-type: none">Güvenilir, güncel niceliksel veri elde etmek için profesyonel tavsiye araştırınız.	<ul style="list-style-type: none">Sayfa 11'deki önerilen geçmiş veriler listesi	☐

Bir BYP neye benzemelidir?

Bir BYP için standard bir şablon yoktur çünkü işaret etmesi gereken hususlara, yer, sahadaki biyoçeşitlilik değerleri ve şirket faaliyetlerinin doğası tarafından karar verilmektedir. Fakat, olası BYP yapısının, bölümünün ve başlıklarının birkaç gösterimini vermek amacıyla, sayfa 27'de bir çerçeve sunulmaktadır.

Bir BYP'nin geliştirilmesini destekleyen bir dizi uygulanabilir araç mevcuttur. Böyle bir örnek [Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı \(EBDA\)](#)'dır. Dünya çapında biyoçeşitlilik veritabanlarını geliştirerek, küresel ve ulusal seviyedeki hassas sahaların yerini sunarak, ince ölçekli risk değerlendirmesini desteklemek amacıyla özel sektör kullanıcıları tarafından kullanımı amaçlanmaktadır. Böyle bir değerlendirme, proje planlama sürecinde kritik

bir ilk adımdır. Biyoçeşitlilik yönetimi için planlama yaparken coğrafik bilgi sistemi (CBS) haritalaması da değerli bilgiler sağlayabilmektedir. Kaynak haritalayan DSKİK'nin Eco4Biz aracında çoğu tarif edilen bir dizi araç mevcuttur. Tüm BYP'leri BYP'de belirlenen hedefleri karşılamak için gereken özel faaliyetleri detaylandırmak ve zamanlamak üzere eşlik eden bir aksiyon planı gerektirmektedir. Lafarge tarafından kullanılan bir modele dayanan [Şablon 1](#) ve [Şablon 2](#), her bir saha için bu gibi aksiyonların belirlenebileceği, açıklığa kavuşturulabileceği ve sunulabileceği bir yolu sunmaktadır. BYP geliştirme süreci, aksiyon planı şablonunu kullanan uygulama için, sonrasında daha detaylandırılacak biyoçeşitlilik hedeflerini ve aksiyonlarını belirleyecektir.

Şekil 4 Bir BYP için olası döküman yapısının örneği

Örnek BYP döküman yapısı

1. Özet
2. Metodoloji
3. **Biyoçeşitlilik kapsamı**
 - a. Temel bilgi
 - i. Madencilik sahasının yeri
 - ii. Ulusal bölge biyoçeşitlilik kapsamı
 - iii. Ek ekolojik veriler/ ekolojik tarih
 - iv. Jeoloji ve toprak koşulları
 - b. Korunan alanlar
 - c. Doğa koruma projeleri
 - i. Doğa koruma projeleri
 - ii. Sosyoekonomik projeler
 - d. Madencilik sahası tanımı
 - i. Ekosistemin genel tanımı
 - ii. Fiziki coğrafya bağlantılı biyoçeşitlilik
 - iii. Habitatlar, flora ve fauna
 - iv. İlerleyen restorasyon
4. **Yüksek öneme sahip biyoçeşitlilik özelliklerine ve bileşenlerine öncelik vermek**
5. **Amaçlar ve hedefler**
 - a. Önceki değerlendirmeyi dikkate alarak amaçlar geliştirmek
 - b. Azaltma hiyerarşisini dikkate alarak faaliyetlere amaçlar geliştirmek
6. **Aksiyonlar (yönetim)**
 - a. Yasal gereksinimlere dayalı aksiyonlar
 - b. Biyoçeşitlilik aksiyonları
 - c. Onların dağıtımından sorumlu olanların belirlenmesi
7. **Uygulama**
 - a. BYP için uygun uygulama mekanizması belirlemek
 - b. Paydaşları ve ortakları dahil etmek
8. **İzleme ve gözetim**
 - a. BYP ilerlemesini düzenli olarak gözden geçirmek
 - b. Referans ile performansı kıyaslamak
 - c. Gerekmesi halinde yönetim amaçlarını gözden geçirmek ve düzeltmek
 - d. Paydaşlarla iletişimi sürdürmek
9. **Bütçeler ve zaman çizelgeleri**
 - a. BYP'nin başarılı şekilde uygulanmasını sağlamak için, tanımlanan aksiyonlara, uygulama gereksinimlerine ve izleme ihtiyaçlarına göre net bütçelerin ve zaman çizelgelerinin geliştirilmesi gerekmektedir.
10. **Raporlama**
 - a. Dahili raporlama
 - b. Harici raporlama
11. **Kaynaklar**
12. **Ek**
 - a. Haritalar
 - b. Fotoğraf dökümanı

Vaka çalışması 8 Fransa'daki Longué-Jumelles Ocağı için bir BYP yazılması

Fransa'daki Longué-Jumelles Ocağı için geliştirilen BYP, bir planın nasıl geliştirilmesi gerektiği ve hangi bilgilerin dahil edilmesi gerektiğinin iyi bir örneğini sunmaktadır. Bir BYP'nın geliştirilmesinde yerel biyoçeşitlilikte uzmanlığa sahip bir STK'nu dahil etmek önemlidir. İdealinde bir BYP, sahanın inşasından ve faaliyetlerinden kapatılmasına ve kapatılma sonrasına kadarki tüm kullanım ömrü boyunca kullanılmalıdır. Plan, canlı bir döküman olduğunu garantilemek amacıyla daha sonra yıllık olarak gözden geçirilen ve güncellenen tipik olarak beş yıllık bir dönemi kapsamaktadır. Plan, tüm izin verilmiş alanı, faaliyetler ile etkilenmiş arazinin çevre alanlarını ve biyoçeşitliliğin korunması için kritik komşu alanları kapsamaktadır. Bir BYP, personel, finansman kaynakları, yerel bilgi ve eğitim dahil amaçları başarmak için gereken kaynakları belirlemelidir. BYP, üç uzun dönemli saha biyoçeşitliliğinin geliştirilmesi ve korunması amacıyla ayrılmaktadır; bir bilgi temeli; ve eğitim, farkındalık ve biyoçeşitliliğin korunmasında

Longué-Jumelles Quarry, France

yerel paydaşların katılımı. Belirlenen aksiyonlar mevsimsellik ile ilgili hususları da dikkate almaktadır ve bu aksiyonların ne zaman yürütülmesi gerektiği net şekilde belirlenmektedir.

Geçmiş	Hedef Kitle	Kapsam	BYP Mantığı	Adımsal bir süreç	Bilginin inşası	Yararlı kaynaklar	Sözlük
--------	-------------	--------	-------------	--------------------------	-----------------	-------------------	--------

Aşama 6

Aşama 6

BYP üzerinde gözden geçirme, düzeltme ve raporlama

Değerlendirme ve adaptasyon iyi yönetim uygulamasının önemli bölümleridir. Saha ekibi planın bir yönetim aracı olarak nasıl etkili şekilde işlediğini yansıtabildiğinde, BYP gözden geçirme fazı olan **Aşama 6**, BYP yazıldıktan ve uygulandıktan sonraki dönemdir. Bu, sadece sahada hangi eğilimlerin ortaya çıkıyor olduğunu ve biyoçeşitliliğin nasıl değişebiliyor olduğunu belirlemek için değil aynı zamanda biyoçeşitlilik hedeflerine ulaşıyor olduğunu garanti etmek için yönetimin nasıl optimize edilebileceğini düşünmek için de bir fırsattır.

Uyarlanabilir yönetim

BYP'nın gözden geçirme fazı, BYP'nin neyi başarmış olduğu (veya başarmamış olduğu), neyin öğrenildiği ve neyin değiştirilmesi ve uyarlanması gerektiği konusunda sorular ortaya atacaktır. Olası değişiklikler açısından, seçenekler yönetim kaynaklarında daha büyük yatırımları; daha gerçekçi hedeflerin oluşturulmasını; daha kusursuz veri toplamayı; kirlenici etkenlerin yok edilmesini; veya basitçe bir izleme dönemini kapsamaktadır. Gereken adaptasyon senaryoya bağlıdır. BYP'na değişiklik yapılmadan önce profesyonel tavsiye araştırılmalıdır. Fakat, uyarlanabilir yönetim yaklaşımı sadece daha önce yapılanı değiştirme ile ilgili değildir. Gelecekteki yönetimi geliştirmek ve güncel bilgiye dayalı en iyi kısa vadeli sonucu başarmak için yeni tecrübeye götüren bir yönetim planı kurmakla da ilgilidir. Uyarlanabilir bir yönetim süreci boyunca BYP gözden geçirmesi, bu iki unsuru irdelediğini garanti etmelidir, yani planın kendisine hangi uyarlamaların ve değişikliklerin gerektiği konusunda bilgilendirdiğini ve yeni tecrübeye ve öğrenmeye katkıda bulunduğunu garanti etmelidir.

Raporlama

Biyoçeşitlilik için olanlar dahil, hedefleri ve kurumsal taahhütleri konusunda raporlama yapan şirketler, her ikisi de müşterilerin, yöneticilerin ve yatırımcıların desteğini kazanmada önemli olan şeffaflığı ve mesuliyeti göstermektedirler. Sonuçların olumlu veya olumsuz olup olmadıklarına bakmaksızın, biyoçeşitlilik yönetimindeki performansın detaylı şekilde raporlanması, şirketin biyoçeşitlilik yönetim standartlarına ve proseslerine bağlılığını desteklemektedir. Öncü çimento ve agrega sürdürülebilirliği sektör grubu olarak ÇSG, grubun tüm üyelerinin izledikleri ve üzerine raporlama yaptıkları kilit performans göstergelerini (KPGler) tanımlamış bulunmaktadır.

The biodiversity-focused KPIs are:

- **Biodiversity KPI 1:** Number of active quarries within, containing or adjacent to areas designated for their high biodiversity value (number and coverage), *biodiversity value as defined by GRI EN11*
- **Biodiversity KPI 2:** Percentage of quarries with high biodiversity value (according to KPI 1) where biodiversity management plans are actively implemented
- **Biodiversity KPI 3:** Percentage of sites with community engagement plans in place

Linked to this, the CSI also has a **rehabilitation KPI:**

- Percentage of active quarries with quarry rehabilitation plans in place. To complement this work, the *Guidelines on Quarry Rehabilitation* have been published.

Bu BYP Rehber dökümanı, en iyi uygulamalı biyoçeşitlilik yönetimine zorlamak ve teşvik etmek için ÇSG üye şirketleri tarafından geliştirilmiştir. ÇSG Tüzüğüne yerleştirilmiş yukarıdaki KPGler ile bağlantılıdır, bu ilerlemeyi izlemek için ölçülebilir hedefler sağlamaktadır. Şirketler ÇSG Tüzüğünde özetlendiği gibi, ÇSG'de üstlenilen taahhütler bakımından performansları konusunda halka açık olarak raporlama yapmaktadırlar. Tüzük, gelişen hususları irdelemek için gerektiğinde yenilemeye tabidir.

Güvence

2002'de ilk ÇSG Tüzüğü imzalandığından beri, ÇSG üyeleri halka açık şekilde raporlanan birkaç kilit performans göstergesinin (KPGler) bağımsız üçüncü taraf güvencesini başlatmak konusunda anlaşmış bulunmaktadır. 2006'dan başlayarak, şirketler en azından her iki yılda bir CO2 verilerinin teminatını yerine getirmektedirler. 2008'den veriler ile başlayarak, güvenlik verilerinin bağımsız teminatı için taahhütte de bulunmuşlardır. Diğer KPGleri zamanla eklenecektir ve teminat gereklilikleri bunlarla ortaklaşa gelişecektir.

Safha	Soru/değerlendirme	Aksiyonlar	Daha fazla bilgi	Yapıldı mı?
Uyarlanabilir yönetim	1. Biyoçeşitlilik yönetiminin tüm temel ilkelerine sadık kalınmış mı?	• Bir kontrol olarak Aşama 1 altında sunulan listeyi kullanınız. Daha geniş kaynak için alıntılara da bakınız.	• <i>Holcim-UDKB Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi</i> , s. 93 • <i>Heidelberg Çimento'nun istihraç sahalarında biyoçeşitliliğin artırılması</i> , s. 13	☐
	2. Biyoçeşitlilik hedeflerinin başarılmaya yolunda adımlar atılmış mı?	• Hedefleri başarmak için üstlenilmiş bulunan işleri gözden geçirin, daha sonra kaynak girdisinin toplam seviyesini değerlendiriniz.	• <i>Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyoçeşitlilik Kılavuzu, Matrisi kontrol ediniz</i> , s. 30	☐
	3. Sonuçlar referans çizgiyle nasıl karşılaştırılır?, yani biyoçeşitlilikte değişim var mı?	• Trendlerin gözlenip gözlenemediğini belirleyiniz; evet ise: (i) istatistiksel olarak önemliler mi?, (ii) yönetim aksiyonu gerektiren bir husus mu?	• Salafsky, N., R. Margoluis, and K. Redford. 2001. <i>Uyarlanabilir yönetim: Koruma Uygulayıcıları için Bir Araç. Washington, D.C.: Biyoçeşitlilik Destek Programı</i>	☐
	4. Biyoçeşitlilik hedeflerine ulaşılmış mı?	• Güncel biyoçeşitlilik göstergelerinin ne dereceye kadar kabul edilmiş hedeflerle aynı doğrultuda olduklarını değerlendiriniz.		☐
	5. Değişikliklerin neden olup (olmadıklarını) söyleyebilir misiniz?	• Gözlenen trendler için muhtemel açıklamalara dair tavsiye araştırınız, yani değişikliklerin gelişigüzel veya yönetim faaliyetleri veya işletiminin bir sonucu olup olmadığına karar veriniz.		☐
	6. Yönetim planınızı nasıl değiştireceksiniz?	• En iyi uygulamalı biyoçeşitlilik yönetimi sürekli gelişim ile ilgilidir; değişiklikler bütçe, yönetimin yoğunluğu veya stili veya hedeflerle ilgili olabilir, örneğin (daha fazlası için aşağı bakınız)		☐
	7. BYP gözden geçirme prosesinden ne öğrendiniz?	• Tecrübenizi dökümanate ediniz böylece bilgi paylaşılabilir ve başka durumlarda uygulanabilir.		☐
Raporlama	8. Şirket raporlama gereklilikleri nelerdir?	• Dahili ve harici raporlama gerekliliklerini dikkate alınız.	• <i>ÇSG KPGleri</i> • <i>Küresel Raporlama Girişimi (KRG), EN11-15</i> • <i>UDKB Entegre Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi (EBYS), Bölüm 3.2</i>	☐
	9. Biyoçeşitlilik raporlaması neyi irdelemelidir?	• (i) biyoçeşitlilik varlıklarını, yani harcanan arazi sahipliklerinin ve yönetim çabasının değerini; (ii) yönetim performansını, yani sahaların biyoçeşitlilik şartını; (iii) biyoçeşitlilik sonuçlarını, yani tanımlanan hedefler ile ilgili ilerlemeyi dahil ediniz.		☐

Bu dökümanın basılı bir versiyonunu okuyacaklar için tüm referansların tam bir listesine www.wbcdcement.org/BMP-reference den ulaşılabilir.

Geçmiş	Hedef Kitle	Kapsam	BYP Mantığı	Adımsal bir süreç	Bilginin inşası	Yararlı kaynaklar	Sözlük
--------	-------------	--------	-------------	--------------------------	-----------------	-------------------	--------

Aşama 6

Vaka çalışması 9 Vahşi Hayat Habitat Konseyi ile uzun süren bir ortaklık, kapsamlı bir BYP sağladı

1996'da kendisini kurumsal, özel ve kamu alanlarında vahşi hayat habitatının kalitesini ve miktarını artırmaya adanmış kar amacı gütmeyen, lobcilik amacı gütmeyen bir kuruluş olan Vahşi Hayat Habitat Konseyi (VHHK) ile bir ortaklık kuruldu. 2011'den beri Louisville Çimento Fabrikası, fabrikaların kapsamlı, çalışan esaslı vahşi hayatı geliştirme programı nedeniyle Vahşi Hayat Habitat Konseyi'nin Çalışırken Vahşi Hayat Programı tarafından belgelendirildi. 2011'de belgelendirilmeyi başarmak için fabrika, fabrikanın vahşi hayatı geliştirme programının uzun dönemli, aktif yönetimi için bir yönetim planı geliştirdi.

Bu yönetim planı vahşi hayat habitat programının amaçlarını ana hatlarıyla belirleyen, bu amaçları başarmak için projeleri tarif eden, izleme projeleri için hazırlıklar yapan, ve uygulama ve değerlendirme programlarını sunan kapsamlı bir strateji işlevi görmektedir. Yönetim planı, sahanın vahşi hayat ekibi için bir araç görevi görmektedir; ekibe rehberlik etmek için yön ve detaylı bilgi sağlamaktadır ve saha koşullarından dolayı ve projelerin uygulanmasına cevaben amaçlar değişikçe değişen bir çalışma dökümanı görevi görmektedir.

Photo credit: Shannon Graves, Louisville

Sahanın vahşi hayat ekibi, gelecek faaliyetlerin planlanması için ve projelerin aktif şekilde sürdürüldüklerini ve izlendiklerini göstermek için gözden geçirmede, düzeltmede ve raporlamada aktif şekilde yer almaktadır. Özellikle, plan yeniden belgelendirme için Vahşi Hayat Habitat Konseyi'ne programın sunulması öncesinde, en azından her iki yılda bir güncellenen gözden geçirme, düzeltme ve raporlama konusunda bir bölüm içermektedir. Eğer yeni bir üye vahşi hayat ekibine katılırsa veya bir topluluk üyesi ilgilenirse, programı çabucak anlayabilsin diye yönetim planı yazılmaktadır.

- 1 Geçmiş
- 2 Hedef Kitle
- 3 Kapsam
- 4 BYP Mantığı
- 5 Adımsal Bir Süreç
- 6 Bilginin İnşası
- 7 Yararlı Kaynaklar
- 8 Destekleyici Bilgi

Tecrübe ve bilgi zamanla büyür. Bu nedenle, uyarlanabilir yönetime imkan tanımak için BYP yeni bilginin mevcudiyetine dayalı olarak güncellenecek ve gözden geçirilecek kadar esnek olmalıdır.

Bu dökümanda sunulan ipuçlarına ek olarak, bir şirketin ekosistem değerlemesi ve doğal sermaye kavramlarını bütünleştirmesine ve iş risklerini ve fırsatlarını belirlemesine de yardımcı olabilen DSKİK'nin bazı ek mevcut ve devam eden işlerinin altını çizmek faydalıdır:

- **Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi – EHGG** (DKE, DSKİK, Meridyen Enstitüsü, 2008, 2012'de güncellendi) yöneticilerin, şirketlerinin ekosistemlere dayalı ve ekosistemler üzerindeki etkilerinden doğan riskler ve fırsatlarla bağlantılı stratejiler geliştirmelerine yardımcı olan genel beş basamaklı bir metodolojidir
- **Kurumsal Ekosistem Değerlemesi Kılavuzu– KED** (DSKİK, ÇKY, UDKB ve PwC, 2011) işletme kararı alınmasını geliştirmek ve açık bir şekilde değerlemek için, hem ekosistem azalması hem de ekosistem hizmetleri tarafından sağlanan faydaları göz önüne almak için bir çerçeve sunmaktadır.

Bu araçların her ikisi de aşağıda içerilmektedir:

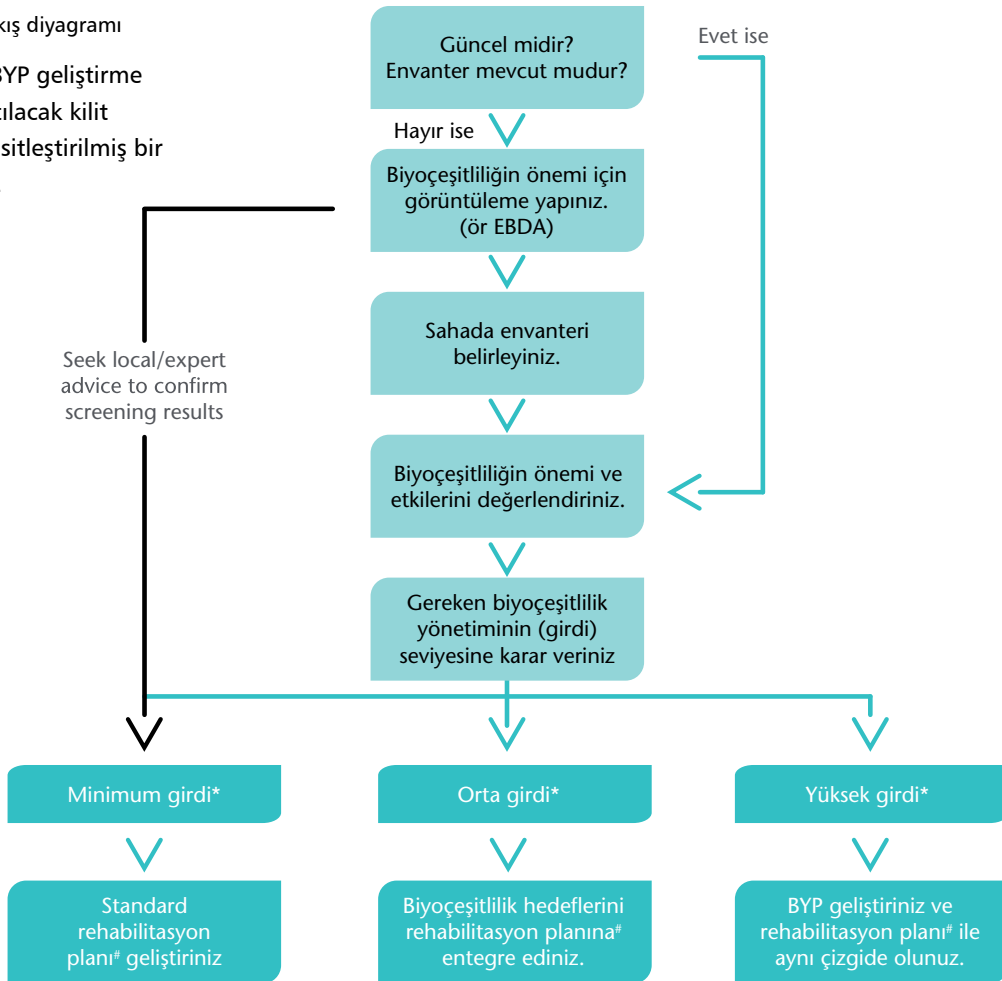
- **İşletme Ekosistem Eğitimi – İEE** (DSKİK, 2012) iş, ekosistemler ve biyoçeşitlilik konusunda ücretsiz olarak bulunan bir kapasite geliştirme programıdır. Dersler, işletme vakası, Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi, Kurumsal Ekosistem Değerleme Rehberi ve kamu politikası opsiyonları konusunda alıştırmalar içermektedir.
- **Eco4Biz** şirketlerin kullanabildiği farklı ekosistem-ilişkili araçları ve yaklaşımları ayrıntıları ile göstermektedir. Kapsamlı bir sözlüğün yanısıra hangi ihtiyaçlar için hangi aracın en uygun olabileceğine karar vermeye yardımcı olmak amacıyla bir karar ağacı içermektedir.

- 1 Geçmiş
- 2 Hedef Kitle
- 3 Kapsam
- 4 BYP Mantiğı
- 5 Adımsal Bir Süreç
- 6 Bilginin İnşası
- 7 **Yararlı Kaynaklar**
- 8 Destekleyici Bilgi

Bu bölümde BYP'nizin gelişiminde size yardım edecek materyallerden bazılarını bulacaksınız. Bunlar birkaç biyoçeşitlilik yönetimi kapsamında benimsenebilecek ve kullanılabilir bazı tavsiyeleri ve bazı kaynakları önermek üzere sunulmaktadır.

Şekil 5 BYP Akış diyagramı

Bu şekil bir BYP geliştirme öncesinde atılacak kilit adımların basitleştirilmiş bir gösterimidir.

*. Biyoçeşitlilik yönetiminin seviyeleri konusunda rehberlik sağlayan Aşama 4a (Öncelikli türleri, habitatları ve ekosistemleri belirlemek) altında Şekil 1'e bakınız, (Girdiler)

#. *CSG Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu*'na başvurunuz

Önemli Not

Şekil 5 basitleştirilmiş bir akış diyagramıdır ve bu nedenle tüm biyoçeşitlilik senaryolarını yansıtamaz, örneğin söz konusu saha mevcut türleri veya ekosistem fonksiyonu çok az bilinen bir karst alanı ise. Tam bir biyoçeşitlilik envanterinin maliyet, yetenek gereklilikleri veya diğer uygulama ile ilgili nedenlere bağlı olarak tüm sahalarda mümkün olmadığını farz edersek, temel bir değerlendirme kontrolü gerçekleştirilmelidir. Bu Aşama 2'deki saha önemi altında belirlenen kilit sorulara cevap vermeyi ve bölgedeki kilit biyoçeşitlilik değerlerini belirlemek üzere sunulan araçların çeşitliliğini kullanmayı içermektedir (bağlantılar Aşama 2'de de sunulmuştur). Bu suretle, eğer bir saha yüksek biyoçeşitlilik seviyesine sahip olarak belirleniyorsa, şirket müdahalesi gerektiği gibi artırılabilir.

Şekil 6 Biyoçeşitlilik hedefleri ve adımları* için toplam kontrol-matrisi

Biyoçeşitlilik hedefleri çeşitli adımlar ile irdelenebilmektedir. Bu kontrol- matrisi amaçlananları irdellemek için sahada atılan adımları kaydetmek ve daha sonraki işlerin yapılabileceği yerlerin altını çizmek amacıyla yararlı bir çapraz-referans araç sağlamaktadır.

		Biyoçeşitlilik hedefleri						
		Önemli habitatlara zarar önlemek	Tür ölümü ve stresi önlemek	İstilacı yabancıları yok etmek/ kontrol etmek	Habitat parçalanmasını tersine çevirmek/ azaltmak	Zarar görmüş habitatları rehabilite etmek	Sadece uygun yerel türleri dikmek	Endüstriyel alanları daha doğal yapmak
Her bir biyoçeşitlilik hedefini başarmak için atılan adımlar	Öncü yerel çalışanları eğitmek ve organize etmek							
	Yerel biyoçeşitlilik uzmanlarına danışmak ve onları dahil etmek							
	Yerel paydaşları planlara ve aksiyonlara dahil etmek							
	Yerel/ ulusal planlara ve yönetmeliklere başvurmak							
	Diğer yerel sahalar ve/ veya işletmeciler ile ortaklık kurmak							
	Referans çizgileri ve izleme yönetim şekilleri oluşturmak							
	Sahalar hakkındaki kararlarda biyoçeşitliliği dikkate almak							
	Biyoçeşitliliği yönetim proseslerine entegre etmek							
	Biyoçeşitliliği korumak/ geliştirmek için aksiyonlar planlamak							
	Planlanmış aksiyonları uygulamak, sürdürmek ve değiştirmek							
	Ziyaretçileri, görevlileri, sakinleri ve diğerlerini eğitmek							
	İzlemenin/ aksiyonların/ eğitimin sonuçlarını raporlamak							

Lafarge Biyoçeşitlilik Kılavuzu, Doğa ile Çalışma'dan alınmıştır.

*Not: Bu, bu hedeflere bağlı olabilen aksiyonlara veya adımlara sahip bazı potansiyel biyoçeşitlilik hedeflerinin çapraz-kontrolü için sadece bir araçtır. Aksiyonlar ve hedefler arasındaki doğrudan korelasyonu temsil etmek veya açıklamak amacı yoktur.

Geçmiş	Hedef Kitle	Kapsam	BYP Mantığı	Adımsal bir süreç	Bilginin inşası	Yararlı kaynaklar	Sözlük
--------	-------------	--------	-------------	-------------------	-----------------	--------------------------	--------

Bir BYP'na ek olarak, her saha belirlenen aksiyonları uygulamak amacıyla daha detaylı bir çalışma programına ihtiyaç duyacaktır. Lafarge tarafından kullanılan örneklere dayanan, aşağıda sunulan şablonlar sürece yardım etmeyi amaçlamaktadır. **Şablon 1** tüm yasal gereklilikleri, planlanmış aksiyonlar ve ortaya çıkan ama henüz uygulanamayan bazı fikirleri yansıtmak amacıyla kullanılabilir. **Şablon 2** gerçek bir aksiyon planının bir örneğidir. Bu, farklı kısa vadeli ve orta vadeli aksiyonları, öncelikleri, dönemsellikleri (hangi mevsim), sıklıkları vs. kapsamaktadır. BYP'yi gerçek anlamda uygulamak için gereken özel saha talimatlarını sunmaktadır.

Şablon 1 herhangi bir ulusal çevre yöneticisinin yerel kapsam ve gereksinimlerine göre uyarlanabilmektedir. Altı bölüme ayrılabilir: Uzun vadeli hedefler, orta vadeli hedefler (operasyonel amaçlar), aksiyonlar, öncelik seviyeleri, önerinin menşei (tarafından önerilen) ve önerinin tarihi (tarih). Hedef, uzun vadeli gereksinimleri de kapsayan tüm aksiyonları/ fikirleri yansıtmaktır, bu sayede bunlar gelecekteki aksiyon planları için programlanabilirler. Buradaki kilit amaç, sadece, sonraki sayfadaki SOUIZDT kriterlerini kullanarak düzeltilebilen aksiyonları, aksiyon planını, yansıtmak olmasına rağmen, ideal olarak bu aksiyonlar/ fikirler SÖUIZDT (spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili, zamanlı, değerlendirmek, tekrar değerlendirmek) olmalıdır. Kapsamlı olunuz: Bu aşamada aksiyonları önceliklendirmeye gerek yoktur çünkü bu aksiyon planı (genellikle bir beş yıllık dönemi kapsayan) içerisinde fizibl şekilde uygulanabilenleri seçerek bir sonraki sayfada yapılacaktır (aksiyon planı).

Şablon 1'deki kolon başlıklarının açıklaması

Uzun vadeli hedefler

Uzun vadeli hedefler üç kategoriye göre stratejik vizyonu temsil etmektedir:

1. Saha biyoçeşitliliğinin geliştirilmesi ve sürdürülmesi
2. Saha biyoçeşitliliğinin bilgi temeli
3. Eğitim, farkındalık ve katılım

Bu üç kategori, orta vadeli hedefleri sınıflandırmak için yeterli olmalıdır.

Orta vadeli hedefler

Tüm hedeflerin SOUIZDT olması gerektiğini aklınızda tutunuz: spesifik, ölçülebilir, ulaşılabilir, ilgili, zamanlı, değerlendirmek, tekrar değerlendirmek.

Öncelik seviyesi

Seviye 1: Yasal zorunluluk

Seviye 2: Konu çok önemlidir ve BYP'nin temel hedeflerinden biri olmalıdır.

Seviye 3: Diğer konular

Tarafından önerilen

Bu madde aksiyonun hedeflerini ve amaçlarını daha iyi anlamak için kiminle kontak kurulması gerektiğini bilmenize yardımcı olacaktır.

Tarih

Önerinin tarihi bu aksiyonları güncellemek zorunda olup olmadığını bilmenize yardımcı olacaktır; örneğin 10 uncu yılındaki bir yasal zorunluluk kontrol edilmelidir.

Notlar

Aklınızda tutmak zorunda olduğunuz tüm şeyleri gösteriniz:

- Aksiyonu gerçekten yapıp yapamayacağınızı
- Yapmayı ne zaman planladığınızı (madencilik döneminden sonra mı?)

Şablon 2: Aksiyon Planı. Bu, hedeflerin ve aksiyon alınabilir adımların bulunduğu sayfa, **Şablon 1**'de, tanımlanan aksiyonların seçilmesi sonrası kullanım içindir. Aksiyon planı genellikle ocak ve çevre müdürleri tarafından geliştirilmektedir ve ilgili paydaşlar ile istişareyi içermektedir. Bir plan genel olarak beş yıl içindir (fakat bu şirkete bağlı olabilir) ve yaşayan bir döküman olmayı amaçlamaktadır ve böylece yıllık olarak gözden geçirilmeli ve gerektiğinde revize edilmelidir. Başarılan işi göstermek için bir kayıt olarak önceki planların kopyalarını tutmak önemlidir. Aşağıdaki tablo aksiyon planının nasıl sunulabileceğinin bir örneğidir. Bu, yerel kapsama ve ulusal çevre müdürünün gereksinimine göre uyarlanabilmektedir.

Şablon 2'deki kolon başlıklarının açıklaması

Hedefler

İlk iki kolon özet tabloya dayanmaktadır: orta vadeli hedefler ve onların öncelik seviyesi

Yıllar

Örneğin, bir beş yıllık planlama döngüsü kullanılabilir.

Dönem

Onu ne zaman yapacaksınız? Bir ay olabilir, bir mevsim, bir dönem olabilir. Dönem yaklaşık olabilir; her bir hedefe bağlıdır.

Sıklık

Bu aksiyonu düzenli olarak tekrar etmek zorunda mısınız? Ne sıklıkta?

Mali ihtiyaç

İnsani ihtiyaçlar ve mali ihtiyaçlar tahminlere dayandırılabilir.

Yıllık sonuç (yıl N+1)

Her yılın sonunda tamamlamak için. Her yıl her aksiyon için yorumlar eklemek amacıyla gerekirse, tüm tabloyu ayrı bir sayfaya kopyalayabilirsiniz.

Yorum

Son tarihi karşılayıp karşılamadığınızı belirtiniz. Eğer karşılamadıysanız bir açıklama sununuz.

Result

J = Mutlu yüz (iyi sonuç)

K = Nötr yüz (doğru sonuç)

L = Üzgün yüz (başarısızlık: mümkünse sonucu geliştirmek için uyarlayınız)

Geçmiş	Hedef Kitle	Kapsam	BYP Mantığı	Adımsal bir süreç	Bilginin inşası	Yararlı kaynaklar	Sözlük
--------	-------------	--------	-------------	-------------------	-----------------	-------------------	--------

Şablon 1 BYP'den ortaya çıkan biyoçeşitlilik amaçları ve ayrı ayrı aksiyonlar

Uzun dönem hedefler	Orta dönem hedefler	Aksiyonlar	Öncelik seviyesi	Öneren	Tarih	Notlar
Biyçeşitliliğin korunması ve geliştirilmesi	1. Yabancı ve istilacı türleri kontrol etmek	Ağaçlık arazinin merkezinde Kafkas karayemişinin sökülmesi	3	Yasal otorite	2011	
	2. Çalı çiti ağımı korumak ve artırmak	Kafkas karayemişinin izlenmesi	3	Dahili	2012	
	3. Sulak alanları artırmak	Mevcut çitin korunması	1	Yasal otorite	2009	
		Çiftleri ekolojik bir metotla korumak	3	Dahili	2012	STKlarla metodları kontrol ediniz.
		Ocağın kuzey sınırında çit dikmek	1	Yasal otorite	2009	6 yıl içinde yapılacak: 201X-201X BYP'de içerilmeyecek
	4. Orta vadeli hedef no 4	Yeni sulak alanlar yaratmak	3	Ortak (STK)	2011	Madencilik döneminden sonra
			2	Dahili	2012	
			3	Ortak (STK)	2011	
	5. Orta vadeli hedef no 5	Tehlikedeki türler için geçici gözetler sağlamak	2	Dahili	2012	
Aksiyon 1						
Aksiyon 2						
Aksiyon 3						
6. Biyoçeşitliliği izlemek	Fauna ve flora izleme programını planlamak	Aksiyon 1				
		Aksiyon 2				
		Aksiyon 3				
		Aksiyon 4				
7. Orta vadeli hedef no 7	Uzun vadeli biyoçeşitlilik indisini hesaplamak	1	Yasal otorite	2009		
		3	Dahili	2012	2017 ve 2021'de yapılacak (20XX-20YY BYP'de içerilmeyecek)	
		Aksiyon 1				
8. Orta vadeli hedef no 8	Aksiyon 2	Aksiyon 2				
		Aksiyon 3				
9. Ekibin ve yerel nüfusun biyoçeşitlilik ve önemi konusunda farkındalığını artırmak	Çalışmaları duyarlı hale getirmek: türleri gözlemlemek için sahanın ziyareti ile takip edilen toplantı formatında (STK ortağı tarafından) biyoçeşitliliğe giriş yapmak	3	Dahili	2012		

Saha biyoçeşitliliğinin bilgi tabanı

Biyçeşitliliğin korunmasında eğitim, farkındalık ve paydaşların katılımı

Şablon 2 Örnek biyoçeşitlilik aksiyon planı

Hedefler	Öncelik	Tamamlanmış/ devam eden (metin ekleyiniz)	Yıllar					Dönem	Sıklık	Dahil olan paydaşlar	Mali ihtiyac	Sorumlu kişi	Yıllık değerlendirme (yıl N+1)	
			2014	2015	2016	2017	2018						Sonuç	Yorum
Ağaçlık arazinin merkezinde Kafkas karayemişinin sökülmesi	3		X					kişin sonu	bir kez					
Kafkas karayemişinin izlenmesi	3		X	X	X	X		bahardan sonbahara	her ay					
Ekolojik bir metodoloji ile çitleri korumak	1		X	X	X	X		Nisan-Mayıs veya Eylül-Ekim	yılda bir kez					
Ocağın kuzey sınırında çitler dikmek	3								bir kez		± 4000 €			
Sulak alanlarda malzeme stoklanmasını sınırlandırmak	2		X	X	X	X		daimi	daimi		0 €			
Mevcut su yapılarını korumak	3													
Tehlikedeki türler için geçici göletler sağlamak	2			X										
Aksiyon 1														
Aksiyon 2														
Aksiyon 3														
Aksiyon 1														
Aksiyon 2 vs.														
Fauna ve flora izlenmeyi planlamak			X			X		ubatтан Eylül	1 çalışma/ yıl		5.000 €			

- 1 Geçmiş
- 2 Hedef Kitle
- 3 Kapsam
- 4 BYP Mantiğı
- 5 Adımsal Bir Süreç
- 6 Bilginin İnşası
- 7 Yararlı Kaynaklar
- 8 Destekleyici Bilgi

Sözlük

biyoçeşitlilik: Türler içinde, türler arasında ve ekosistemler arasında yaşayan organizmalar arasındaki çeşitlilik

biyoçeşitlilik aksiyon planı: Türlerin ve habitatların korunması, artırılması ve geliştirilmesi için uluslararası çapta kabul edilen bir araç. (Kaynak: *Heidelberg*)

biyoçeşitlilik denkleme: "Biyoçeşitlilik denklemleri, uygun önleme ve azaltma tedbirleri alındıktan sonra proje gelişiminden doğan önemli kalıcı ters biyoçeşitlilik etkilerini telafi etmek amacıyla tasarlanmış faaliyetlerden kaynaklanan ölçülebilir koruma sonuçlarıdır." (Kaynak: *İş ve Biyoçeşitlilik Denklemleri Programı*, İBDP)

kümülatif etkiler: Zaman boyunca ve alan üzerinde biriken doğal ve sosyal sistemler üzerindeki etkiler.

çeşitlilik: Yaşamsal sistemlerin çeşitliliği; türlerdeki, yapıdaki ve fonksiyondaki çeşitlilik konumsal ve zamansal koordinatlarda farklılık gösterebilir.

ekosistem: bitki, hayvan ve mikroorganizma topluluklarının ve onların fonksiyonel bir birim gibi birbirini etkileyen cansız ortamının dinamik bir bileşimidir.

ekosistem hizmetleri: Bazen "çevresel hizmetler" veya "ekolojik hizmetler" denmektedir– bunlar insanların ekosistemlerden elde ettiği faydalardır. Örnekler temiz suyu, keresteyi, iklim düzenlemesini, doğal tehlikelerden korunmayı, erozyon kontrolünü ve rekreasyonu kapsamaktadır. (Kaynak: *Milenyum Ekosistem Değerlendirmesi*, 2005)

endemik türler: sadece özel bir bölgede veya ülkede bulunan tür

fauna: Bir alanın tüm hayvan türlerinin bütünü

flora: Bir alanın tüm bitki türlerinin bütünü

coğrafik bilgi sistemi (CBS): İlişkileri, modelleri ve trendleri ortaya çıkarmak için verilerin görüntülenmesini, sorgulanmasını, incelenmesini, yorumunu ve anlaşılmasını kolaylaştıran bir bilgisayar sistemi

habitat: Bir bireyin veya bir popülasyonun yaşadığı yer

habitat parçalanması: insan faaliyeti ile habitatın daha küçük ayrı parçalara bölündüğü durum

Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı (EBDA): İşletme için EBDA kritik işletme kararlarını desteklemek amacıyla doğru ve güncel biyoçeşitlilik bilgilerine erişimi kolaylaştırmak için tasarlanmış inovatif bir araçtır (Kaynak: *EBDA*)

gösterge: bir durumun değişimini veya başarısını göstermektedir, örneğin biyoçeşitliliği ölçmek için göstergeler

istilacı yabancı tür: belli bir alanda kontrolsüz şekilde yayılabilen yerli olmayan bir türdür.

UDKB Kırmızı Liste Türleri: Uluslararası Doğa Koruma Birliği (UDKB) tarafından küresel yok olma tehdidi altında olarak tanınan tür

azaltma: şirketler, faaliyetlerinin insanlar ve doğal çevre üzerindeki etkilerini azaltmak, etkisiz hale getirmek ve düzeltmek için ellerinden gelenin en iyisini yapmaktadırlar.

azaltma hiyerarşisi: azaltma, indirme, restorasyon ve kaçınma yoluyla mümkün olduğunca çok kalıcı çevresel zararları azaltmak ve bastırmak için atılan bir takım adımlar. Diğer tüm adımlar atıldığında, denkleme ve telafi hiyerarşinin son iki adımındır. (Ref. *İş ve Biyoçeşitlilik Denklemeleri Programı*, İBDP)

yerli türler: belli bir ülkedeki, bölgedeki veya ekosistemdeki varlığı sadece doğal süreçlerin sonucu olan, hiç insan müdahalesi olmayan, bir türü tarif etmek amacıyla biyocoğrafyada kullanılan bir terim, yani yerli (karşıt: yabancı)

doğal sermaye: doğanın insanlar, toplum, işletmeler ve ekonomi için değeri; insan refahına ve sürdürülebilir kalkınmaya katkıda bulunan hizmetlerin bir akışını sağlayan fiziksel ve biyolojik kaynakların stokları ve ekosistemlerin kapasitesi

Net Kayıp Yok (NKY) & Net Pozitif Etki (NPE):

Yerinde restorasyonu gerçekleştirmek ve sonuç olarak kalan etkileri denkleme için pojenin neden olduğu biyoçeşitlilik üzerindeki etkilerin projenin etkilerini önlemek veya azaltmak için alınan tedbirler ile dengelendiği veya daha ağır bastığı, böylece hiç kaybın kalmadığı bir geliştirme projesi için hedef (İBDP). Kazancın kaybı aştığı durumlarda, net pozitif etki terimi (ya da net kazanç) net kayıp yok yerine kullanılabilir.

Biyoçeşitlilik denklemleri: denklemler uygun önleme ve azaltma tedbirleri alındıktan sonra projenin gelişiminden ortaya çıkan önemli ters biyoçeşitlilik etkilerini telafi etmek için tasarlanmış aksiyonlardan elde edilen ölçülebilir koruma sonuçlarıdır (İBDP, 2014)

gezegenel sınırlar: 2009'da 28 uluslararası meşhur bilimadamı içerisinde insanlığın gelecek nesillerce gelişmeye ve büyümeye devam edebileceği bir *dokuz gezegenel sınır* kümesi belirleniler ve ölçtüler: stratosferik ozon tabakası, biyoçeşitlilik, kimyasal dağılım, iklim değişikliği, okyanus asitlenmesi, temiz su tüketimi ve küresel hidrolojik döngü, biyosfere ve okyanuslara nitrojen ve fosforlu girdiler ve atmosferik aerosol yüklenmesi (Kaynak: *Stokholm Dirençlilik Merkezi*)

popülasyon: belli bir habitat içerisindeki bir türün tüm bireylerinin bütünü

rehabilitasyon: Doğal çevresi ile uyumlu ve arazinin önerilen gelecekteki kullanımı için uygun olması gereken stabil, güvenli devlet arazisi ve kendini sürdüren ekosistem için yöneticilik oluşturmak ve sunmak

rehabilitasyon planı/projesi: Bir ocağın rehabilitasyonunun planlanmasını, uygulanmasını ve izlenmesini kapsamaktadır. Planlama rehabilitasyon çalışmalarını organize etmek için sürecin resmi ve kamu sonucu olarak ima edilmektedir.

restorasyon: Orijinal ekosistemi, habitat veya onların fonksiyonlarını biyolojik, kimyasal ve fiziksel unsurlar dahil orijinal olarak var oldukları bozulmamış şekilleriyle yeniden kurma

paydaşlar: Bir kuruluşun faaliyetlerinden etkilenebileceklerini veya faaliyetlerini etkileyebileceklerini hisseden insanlar ve kurumlar

Kısaltmalar

BAP	Biyçeşitlilik aksiyon planı; bu terim BYP veya biyçeşitlilik yönetim planı ile alternatifli olarak sıklıkla kullanılmaktadır.
İBDP	İş ve Biyçeşitlilik Denkleme Programı
BYP	Biyçeşitlilik Yönetim Planı
BÇS	Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi
ÇSG	DSKİK'in Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi
AYYKB	Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası
ÇYS	Çevre Yönetim Sistemi
ÇSED	Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi
CBS	Coğrafik Bilgi Sistemi
KRG	Küresel Raporlama Girişimi
ÖKBA	Onemli Kuş ve Biyçeşitlilik Alanı (ÖKBA), Uluslararası KuşHayatı tarafından kullanılan bir gösterimdir.
EBDA	Entegre Biyçeşitlilik Değerlendirme Aracı
UMMK	Uluslararası Madencilik ve Metaller Konseyi
UFK	Uluslararası Finans Kurumu
UDKB	Uluslararası Doğa Koruma Birliği
UBSAP	Ulusal Biyçeşitlilik Stratejileri ve Akisyon Planları
STK	Sivil Toplum Kuruluşları
TYA	İtalya'da Toplum Yararı Alanı (Sito di Interesse Comunitario)
AAB	Avrupa Agrega Birliği
BMÇP	Birleşmiş Milletler Çevre Programı
DKİM	Dünya Koruma İzleme Merkezi
DKE	Dünya Kaynakları Enstitüsü
DHKV	Doğal Hayatı Koruma Vakfı

Kaynaklar

Uluslararası KuşHayatı, Uluslararası Koruma, Uluslararası Doğa Koruma Birliği, Birleşmiş Milletler Çevre Programı Dünya Koruma İzleme Merkezi. "Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı". <https://www.ibatforbusiness.org/login> den elde edilebilir.

İş ve Biyoçeşitlilik Kaynak Merkezi. "Birleşik Krallık Mevzuatı". Birleşik Krallık için resmi mevzuatın bir özeti. http://www.businessandbiodiversity.org/uk_legislation.html den elde edilebilir.

ÇSG (Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi). "Kilit Performans Göstergeleri". <http://www.wbcdcement.org/index.php/key-issues/biodiversity/key-performance-indicators> den elde edilebilir.

Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi. "Ocak Rehabilitasyonu: Vaka Çalışmaları". <http://www.wbcdcement.org/index.php/quarry-rehabilitation/quarry-rehabilitation-case-studies> den elde edilebilir.

ÇSG (Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi), 2005. ÇSG Çevresel ve Sosyal Etki Değerlendirmesi Kılavuzu. http://www.wbcdcement.org/pdf/cement_esia_guidelines.pdf den elde edilebilir.

ÇSG (Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi), 2011. Ocak Rehabilitasyonu Kılavuzu. [http://wbcdcement.org/pdf/CS1%20Guidelines%20on%20Quarry%20Rehabilitation%20\(English\)_Dec%202011.pdf](http://wbcdcement.org/pdf/CS1%20Guidelines%20on%20Quarry%20Rehabilitation%20(English)_Dec%202011.pdf) den elde edilebilir.

ÇSG (Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi), 2012. Entegre Biyoçeşitlilik Değerlendirme Aracı (EBDA)'nın kullanımı için Kılavuz. http://www.wbcdcement.org/index.php/component/docman/doc_download/1487-csi-tf5-guidance-ibatfinal20120930 de ÇSG üyeleri için mevcuttur.

Cemex and KuşHayatı. Biyoçeşitliliğin Korunması için Cemex Yaklaşımı. [http://www.birdlife.org/sites/default/files/attachments/Biodiversity%20Action%20Plan%20guidance%20\(BAP\)%20by%20CEMEX%20and%20BirdLife.pdf](http://www.birdlife.org/sites/default/files/attachments/Biodiversity%20Action%20Plan%20guidance%20(BAP)%20by%20CEMEX%20and%20BirdLife.pdf) den elde edilebilir.

Uluslararası Koruma. "Biyoçeşitlilik Sıcak Noktaları". http://www.conservation.org/where/priority_areas/hotspots/Pages/hotspots_main.aspx den elde edilebilir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi. "Aichi Biyoçeşitlilik Hedefleri". <http://www.cbd.int/sp/targets/> den elde edilebilir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi. "Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejileri ve Aksiyon Planları". <http://www.cbd.int/nbsap/> den elde edilebilir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi. "Bir ekosistem yaklaşımı için ilkeler". <http://www.cbd.int/ecosystem/principles.shtml> den elde edilebilir.

Biyolojik Çeşitlilik Sözleşmesi, 2011. Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejilerinin ve Aksiyon Planlarının Biyoçeşitlilik 2011-2020 Stratejik Planı ve Aichi Biyoçeşitlilik Hedefleri ile uyumlu olarak Güncellenmesi. *Eğitim Paketi (Versiyon 2.1). Modül 1: Ulusal Biyoçeşitlilik Stratejilerine ve Aksiyon Planlarına Bir Giriş*. <http://www.cbd.int/doc/training/nbsap/b1-train-intro-nbsap-revised-en.pdf> den elde edilebilir.

Gardner, J. and P. Mitchell. Biyoçeşitliliğin çevresel yönetim sistemlerine ve halk gelişimi programlarına entegre edilmesi. <http://www.greenbiz.com/sites/default/files/document/CustomO16C45F69266.pdf> den elde edilebilir.

Küresel Raporlama Girişimi. Gösterge Protokolleri Çevre Seti (EN). <https://www.globalreporting.org/resource/library/G3.1-Environment-Indicator-Protocols.pdf> den elde edilebilir.

Hanson, C., J. Rangthangan, C. Iceland and J. Finisdore, 2012. *Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi: Ekosistem Değişikliğinden Ortaya Çıkan İş Risklerini ve Fırsatlarını Belirlemek için Kılavuz. Versiyon 2.0. Washington, DC: Dünya Kaynakları Enstitüsü.* (DSKİK, DKE & Meridyen Enstitüsü, 2012 ye de bakınız.) <http://www.wbcd.org/pages/edocument/edocumentdetails.aspx?id=28&nosearchcontextkey=true> den elde edilebilir.

HeidelbergÇimento. "Arazi Kullanımı ve Biyoçeşitlilik". <http://www.heidelbergcement.com/global/en/company/sustainability/environment/biodiversity.htm> den elde edilebilir.

HeidelbergÇimento. Heidelberg Çimento'nun istihraç sahalarında biyoçeşitliliğin artırılması http://www.quarrylifeaward.com/sites/default/files/publications/hc_guideline_biodiversity_europe.pdf den elde edilebilir.

Holcim. "Biyoçeşitlilik ve Holcim ile ilgisi". <http://www.holcim.com/sustainable-development/environment/biodiversity.html> den elde edilebilir.

Holcim-UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği). *Biyoçeşitlilik Yönetim Sistemi*. http://www.iucn.org/about/work/programmes/business/bbp_work/by_engagement/bbp_holcim/bms/ den elde edilebilir.

UMMK (Uluslararası Madencilik ve Metaller Konseyi), 2006. *Madencilik ve Biyoçeşitlilik için İyi Uygulama Rehberi*. <http://www.icmm.com/page/1182/goodpractice-guidance-for-mining-and-biodiversity> den elde edilebilir.

UfK (Uluslararası Finans Kurumu), 2007. *Paydaş Katılımı: Gelişmekte Olan Pazarlarda İş Yapan Şirketler için İyi Bir Uygulama El Kitabı*. http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/938f1a0048855805beacfe6a6515bb18/IFC_StakeholderEngagement.pdf?MOD=AJPERES den elde edilebilir.

UfK (Uluslararası Finans Kurumu), 2012. *Biyçeşitliliğin Korunması ve Yaşayan Doğal Kaynakların Sürdürülebilir Yönetimi Hakkında Performans Standardı 6*. http://www.ifc.org/wps/wcm/connect/bff0a28049a790d6b835faa8c6a8312a/PS6_English_2012.pdf?MOD=AJPERES den elde edilebilir.

UfK (Uluslararası Finans Kurumu), 2012. *Çevresel ve Sosyal Sürdürülebilirlik Hakkında Performans Standardları*. http://www1.ifc.org/wps/wcm/connect/e280ef804a0256609709ffd1a5d13d27/GN_English_2012_Full-Documents.pdf?MOD=AJPERES den elde edilebilir.

UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği). *Entegre Biyçeşitlilik Yönetim Sistemi (EBYS)*. <http://www.iucn.org/cementandaggregates> den elde edilebilir.

UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği). "Kilit Biyçeşitlilik Alanları". http://www.iucn.org/about/union/secretariat/offices/iucnmed/iucn_med_programme/species/key_biodiversity_areas/ den elde edilebilir.

UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği). "NESli Tükenmekte Olan Türlerin Kırmızı Listesi". <http://www.iucnredlist.org/> den elde edilebilir.

UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği)- Tür Hayatta Kalma Komisyonu, İstilacı Türler Uzman Grubu (İTUG). "Küresel İstilacı Türler Veritabanı". <http://www.issg.org/database/welcome/> den elde edilebilir.

UDKB (Uluslararası Doğa Koruma Birliği)- BMÇP (Birleşmiş Milletler Çevre Programı). "Korunmuş Gezegen" (korunmuş alanlar konusunda küresel veritabanı). <http://www.protectedplanet.net/> den elde edilebilir.

Lafarge. "Doğal kaynaklar: Hırslar 2010". http://www.lafarge.com/wps/portal/2_8_1-Ambitions-2020-Ressources-naturelles den elde edilebilir.

Lafarge, 2012. *Doğa ile çalışma: Lafarge sahaları için Biyçeşitlilik Rehberi*. http://www.lafarge.com/11082012-publication_sustainable_development-Lafarge_Biodiversity_Guidance-uk.pdf den elde edilebilir.

Salafsky, N., R. Margoluis, and K. Redford, 2001. *Uyarlanabilir yönetim: Koruma Uygulayıcılar için Bir Araç*. Washington, D.C.: Biyçeşitlilik Destek Programı. <http://www.fosonline.org/wordpress/wp-content/uploads/2010/06/AdaptiveManagementTool.pdf> den elde edilebilir.

AAB (Avrupa Agra Birliği). *AAB Ekolojik Denklemler Konusunda Tutum Raporu*. <http://www.uepg.eu/positionpapers/download/3/attachement/uepg-position-paper---ecological-offsets.pdf> den elde edilebilir.

BMÇP-DKİM (Birleşmiş Milletler Çevre Programı Dünya Koruma İzleme Merkezi). "Kritik Saha Ağ Aracı". <http://dev.unep-wcmc.org/csn/default.html#state=home> den elde edilebilir.

BMÇP-DKİM (Birleşmiş Milletler Çevre Programı Dünya Koruma İzleme Merkezi). Biyçeşitlilik göstergeleri hakkında bilgi. <http://www.unep-wcmc.org/featured-projects/a-partnership-to-monitor-biodiversity> den elde edilebilir.

DSKİK. "Küresel Su Aracı", <http://www.wbcsd.org/web/watertool.htm> den elde edilebilir.

DSKİK (Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi), 2012. *İşletme Ekosistemler Eğitimi*. <http://www.wbcsd.org/bet.aspx> den elde edilebilir.

DSKİK (Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi), 2013. *Eco4Biz – İş kararı alınmasını desteklemek için ekosistem hizmetleri ve biyçeşitlilik araçları* <http://www.wbcsd.org/eco4biz2013.aspx> den elde edilebilir.

DSKİK, ÇKY, UDKB ve PwC, 2011. Kurumsal Ekosistem Değerlemesi Rehberi. <http://www.wbcsd.org/Pages/EDocument/EDocumentDetails.aspx?ID=104&NoSearchContextKey=true> den elde edilebilir.

DSKİK, DKE & Meridyen Enstitüsü, 2012. Kurumsal Ekosistem Hizmetleri Gözden Geçirmesi. (Hanson, C. et al. da bakınız) <http://www.wbcsd.org/pages/edocument/edocumentdetails.aspx?id=28&nosearchcontextkey=true> den elde edilebilir.

Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (DSKİK)

200 ileri görüşlü küresel şirketin CEO yönetimli bir kuruluşu olan Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (DSKİK), iş, toplum ve çevre için sürdürülebilir bir gelecek yaratmak için küresel iş toplumunu canlandırmaya kendini adanmıştır. Üyeleri ile birlikte, konsey itibarlı düşünce liderliğini ve yapıcı çözümler üretmek ve ortak aksiyon almak için etkili müdafaasını sürdürmektedir. Paydaşları ile güçlü ilişkilerini geliştirirken, Konsey, iş için öncü müdafi şekilde, sürdürülebilir kalkınma çözümleri lehine müzakere yürütmeye ve politika değişikliği ne yardımcı olmaktadır.

DSKİK -tüm iş sektörlerini, tüm kıtaları ve 7 trilyon \$'dan daha fazla bir bileşik geliri temsil eden- üye şirketleri için sürdürülebilir kalkınma konuları konusunda en iyi uygulamaları paylaşmaları ve mevcut durumu değiştiren yenilikçi araçlar geliştirmeleri amacıyla bir forum sağlamaktadır. Konsey, çoğu kalkınmakta olan ülkelerde bulunan 65'ten fazla ulusal ve bölgesel iş konseyi ve ortak kuruluşun ağından da faydalanmaktadır.

www.wbcsd.org

Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi (ÇSG) Hakkında

ÇSG 100'den fazla ülkede faaliyeti olan 24 öncü çimento üreticisi ile küresel bir çabadır. Toplu olarak, bu şirketler dünyanın çimento üretiminin yaklaşık % 30'una karşılık gelmektedir ve çok büyük çok uluslulardan daha küçük yerel üreticilere boyutta değişkenlik göstermektedir. Tüm ÇSG üyeleri aynı ölçüde güçlü sosyal ve çevresel sorumluluk taahhütü ile birlikte güçlü mali performans aradıklarından sürdürülebilir kalkınmayı iş stratejilerine ve faaliyetlerine entegre etmişlerdir. ÇSG Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi (DSKİK)'nin bir girişimidir.

www.wbcsdcement.org

www.wbcsdcement.org/biodiversity

Uyarı

The Turkish language version of this document (prepared with kind contribution from Çimsa, TÇMB, Akçansa, Çimentaş and Doğa Koruma Merkezi) is a convenience translation of the original English language version. In case of discrepancies between the original English language document and its Turkish convenience translation, the original English version shall apply and prevail. Please visit the CSI website (www.wbcscement.org) for more information.

Bu dökümanın Türkçe versiyonu (Çimsa, TÇMB, Akçansa, Çimentaş and Doğa Koruma Merkezi'nin nazik katkılarıyla hazırlanmıştır) orijinal İngilizce versiyonunun uygunluk çevirisidir. Orijinal İngilizce doküman ile Türkçe uygunluk çevirisi arasındaki uyumsuzluklar halinde orijinal İngilizce versiyonu uygulanacak ve geçerli olacaktır. Daha fazla bilgi için lütfen ÇSG web sitesini (www.wbcscement.org) ziyaret ediniz.

Bu rapor DSKİK adına çıkartılmıştır. Çimento Sürdürülebilirlik Girişimi (ÇSG)'nde yer alan üye şirketlerden sekreteryaya ve üst yönetimin üyeleri tarafından bir işbirliği çabasının sonucudur. Taslaklar ÇSG üyeleri arasında gözden geçirilmiştir, bu nedenle döküman bu grubun çoğunluk görüşünü geniş ölçüde temsil ettiğini garanti etmektedir. Ancak, bu her üye şirketin her kelime ile mutabık olduğu anlamına gelmemektedir.

Teşekkür

Bu dökümana değerli girdiler sağlayan bir dizi kuruluşun katkısına teşekkür etmek isteriz: Uluslararası KuşHayatı, Avrupa Yeniden Yapılanma ve Kalkınma Bankası (AYYKB), Uluslararası Finans Kurumu (UFK), Uluslararası Doğa Koruma Birliği (UDKB), Atlantik Ormanının Biyosferinin Korunması (AOBK), Avrupa Agregası Birliği (AAB) ve Doğal Hayatı Koruma Vakfı (DHKV).

Telif hakkı: © DSKİK, Eylül 2014

Tasarımcı: Anouk Pasquier DiDio

Foto kredi: ÇSG üye şirketlerinin müsaadeleri ile, Regina Crabilor (sayfa 16) ve iStock.

USKN: 978-2-940521-22-7

Dünya Sürdürülebilir Kalkınma İş Konseyi

Maison de la Paix, Chemin Eugene-Rigot 2, CP 246, 1211 Geneve 21, Switzerland. Tel: +41 (0)22 839 31 00, E-mail: info@wbcSD.org

1500 K Street NW, Suite 850, Washington, DC 20005, US, Tel: +1 202 383 9505, E-mail: washington@wbcSD.org

DLTA Complex, South Block, 1st Floor, 1 Africa Avenue, New Delhi 110 029, India. Tel: +91 11 3352 1527/8, E-mail: delhi@wbcSD.org

www.wbcSD.org